

Київський національний торговельно-економічний університет

Кафедра фінансового аналізу та аудиту

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

**«Організація та методика аналізу ефективності
використання оборотних активів підприємства»**

Студентки: 2 курсу, 6м групи,
спеціальності: 071 «Облік і оподаткування»
спеціалізації: «Фінансовий аналіз та аудит»

Бережанської Анни Іванівна

Науковий керівник
канд. екон. наук, доцент

Комірна Ольга Володимирівна

Гарант освітньої програми
д-р. екон. наук; професор

Назарова Каріна Олександрівна

Київ 2019

Київський національний торговельно-економічний університет
Факультет обліку, аудиту та інформаційних систем
Кафедра фінансового аналізу та аудиту
Спеціальність «Облік і оподаткування»
Спеціалізація «Фінансовий аналіз та аудит»

Затверджую
Зав. кафедри _____
« ____ » _____ 2018 р.

Завдання
на випускн кваліфікаційну роботу студентки

Бережанської Анни Іванівни

1. Тема випускної кваліфікаційної роботи: "Організація та методика аналізу ефективності використання оборотних активів підприємства" (за матеріалами Товариства з обмеженою відповідальністю «Теплоізол»).

Затверджена наказом ректора від 18 січня 2019 р. № 140

2. Строк здачі студентом закінченої роботи 1 листопада 2019 р.

3. Цільова установка та вихідні дані до роботи:

Мета роботи: на основі вивчення спеціальної економічної літератури, стану аналізу ефективності використання оборотних активів підприємства розробити напрями його удосконалення.

Об'єкт дослідження є процес аналізу ефективності використання оборотних активів підприємства

Предмет дослідження - методика та організація аналізу ефективності використання оборотних активів підприємства

4. Перелік графічного матеріалу : Діаграми і графіки динаміки основних показників, що характеризують діяльність ТОВ «Теплоізол».

5.Консультант по роботі із зазначенням розділів, за якими здійснюється консультування:

Розділ	Консультант (прізвище, ініціали)	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв
1-3	Комірна О.В.		

6. Зміст випускної кваліфікаційної роботи (перелік питань за кожним розділом)

Вступ (актуальність теми, гіпотеза наукового дослідження, мета і завдання роботи, методика дослідження).

Розділ 1. Теоретичні основи аналізу ефективності використання оборотних активів підприємства

- 1.1. Економічна характеристика та класифікація оборотних активів підприємства
- 1.2. Аналіз в системі управління ефективністю використання оборотних активів підприємства

Розділ 2. Організаційно-методичні засади аналізу ефективності використання оборотних активів підприємства

- 2.1. Економічна характеристика діяльності ТОВ «Теплоізол»
- 2.2. Характеристика організаційно-інформаційного забезпечення аналізу ефективності використання оборотних активів ТОВ «Теплоізол»
- 2.3. Методика аналізу ефективності використання оборотних активів ТОВ «Теплоізол»

Розділ 3. Удосконалення організації та методики аналізу ефективності використання оборотних активів підприємства

- 3.1. Удосконалення аналізу ефективності використання оборотних активів ТОВ «Теплоізол» в умовах використання сучасних інформаційних технологій.
- 3.2. Шляхи підвищення ефективності використання оборотних активів ТОВ «Теплоізол».

Висновки і пропозиції

Список використаних джерел

Додатки

7. Календарний план виконання роботи

№ пор.	Назва етапів випускного кваліфікаційного проекту(роботи)	Строк виконання етапів роботи	
		за планом	фактично
1	2	3	4
1	Вивчення спеціальної літератури, збирання	30.12.2018	
2	Написання вступу і розділу 1	10.05.2019	
3	Написання розділу 2	25.06.2019	
4	Написання розділу 3	07.10.2019	
5	Написання висновків та пропозицій	15.10.2019	
6	Оформлення та представлення роботи на кафедрі	01.11.2019	

8. Дата видачі завдання 21 січня 2019 р.

9. Керівник випускної кваліфікаційної роботи

О.В. Комірна

10. Гарант освітньо-професійної програми

К.О. Назарова

11. Завдання прийняв до виконання студент-дипломник

А.І. Бережанська

12. Відгук керівника випускної кваліфікаційної роботи

Для здійснення фінансово-господарської діяльності підприємства мають у розпорядженні оборотні активи, які являють собою контрольовані ними економічні ресурси, сформовані за рахунок інвестованого у них капіталу. Вивчення проблем аналізу діяльності промислових підприємств, формування і використання оборотних активів підтвердили, дозволило встановити, що теоретико-методологічне забезпечення аналізу оборотних активів потребує удосконалення. А саме, зміни необхідні, у частині покращання організації аналізу оборотних активів підприємства та оперативності інформації, що дозволить вчасно проаналізувати діяльність підприємства, та прийняти вірні управлінські рішення.

Випускна кваліфікаційна робота виконана на достатньо теоретичному рівні із застосуванням сучасних методів обробки економічної інформації, теоретичні положення ілюструються різноманітним літературним матеріалом; характеризується комплексністю вирішення поставлених завдань організації та методики аналізу ефективності використання оборотних активів суб'єктів господарювання.

Пропозиції, розроблені за результатами випускного кваліфікаційного дослідження мають практичне значення.

Випускна кваліфікаційна робота Бережанської А. на тему «Організація та методика аналізу ефективності використання оборотних активів підприємства» може бути рекомендована до захисту та заслуговує на позитивну оцінку.

Керівник випускної кваліфікаційної роботи

Комірна О.В.

13. Висновок про випускну кваліфікаційну роботу

Випускна кваліфікаційна робота студента Бережанська А.І. може бути допущена до захисту екзаменаційній комісії.

Завідувач кафедри

К.О. Назарова

« _____ » _____ 2019р.

ЗМІСТ

Стор.

ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ АНАЛІЗУ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА.....	9
1.1. Економічна характеристика та класифікація оборотних активів підприємства	9
1.2. Аналіз в системі управління ефективністю використання оборотних активів підприємства.....	13
Висновок до розділу 1.....	19
Висновок до розділу 1	
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ АНАЛІЗУ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА	21
2.1. Економічна характеристика діяльності ТОВ «Теплоізол».....	21
2.2. Облікове відображення операцій з оборотними активами ТОВ «Теплоізол».....	26
Висновок до розділу 2.....	31
РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА МЕТОДИКИ АНАЛІЗУ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА	33
3.1. Методика аналізу ефективності використання оборотних активів ТОВ «Теплоізол».....	33
3.2. Шляхи удосконалення аналізу ефективності використання оборотних активів ТОВ «Теплоізол».....	40
Висновок до розділу 3.....	47
ВИСНОВКИ	48
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	52
ДОДАТКИ.....	57

ВСТУП

Актуальність дослідження. Для здійснення фінансово-господарської діяльності підприємства мають у розпорядженні оборотні активи, які являють собою контрольовані ними економічні ресурси, сформовані за рахунок інвестованого у них капіталу. Оборотні активи є найважливішою складовою частиною загальної величини сукупних активів, беруть участь одночасно у всіх стадіях кругообігу, забезпечують відтворювальний процес, опосередковують розподіл і перерозподіл суспільного продукту. Вивчення проблем аналізу діяльності промислових підприємств, формування і використання оборотних активів підтвердили, що теоретико-методологічне забезпечення аналізу оборотних активів потребує удосконалення. А саме, зміни необхідні, у частині покращання організації аналізу оборотних активів підприємства та оперативності інформації, що дозволить вчасно проаналізувати діяльність підприємства, та прийняти вірні управлінські рішення.

Метою випускної кваліфікаційної роботи є розробка науково-обґрунтованих рекомендацій щодо побудови удосконаленої системи аналізу ефективності використання оборотних активів промислового підприємства.

Для досягнення поставленої мети **завданнями** дослідження є наступні:

- дослідити теоретичні передумови, принципи аналізу оборотних активів, їх економічну природу, роль і місце аналізу в системі управління оборотними активами промислового підприємства;
- визначити роль аналізу в системі управління оборотними активами промислових підприємств;
- дослідити економічний стан ТОВ «Теплоізол»;
- розкрити облікове відображення оборотних активів підприємства, та виділити основні елементи, які потребують аналізу;
- здійснити аналіз ефективності використання оборотних активів ТОВ «Теплоізол»;

- надати рекомендації з удосконалення аналізу оборотних активів в умовах використання сучасних інформаційних технологій.

Методи дослідження включають загальнотеоретичні та спеціальні методи наукового пізнання: аналізу і синтезу, конкретного і абстрактного, якісного і кількісного аналізу, порівняльних характеристик, розрахунково-аналітичних прийомів, інформаційних технологій.

Також, застосувалися такі методи, як спостереження (при вивченні господарюючого суб'єкта, фактичного фінансового стану); порівняння (при дослідженні суті і змісту фінансової звітності і порівняння їх з даними первинних документів); вимірювання (при оцінці системи внутрішнього контролю господарюючого суб'єкта). Табличні та схематичні методичні прийоми використано для наочного зображення статистичного матеріалу та схематичного подання ряду теоретичних положень випускної кваліфікаційної роботи.

Інформаційною базою дослідження виступали нормативно-правові акти, що регулюють економічну діяльність підприємств, загальноекономічна і спеціальна література з питань обліку, аналізу оборотних активів; праці вітчизняних і зарубіжних вчених та практиків з питань становлення, теоретичного обґрунтування та організаційно-методичного забезпечення економічного аналізу діяльності господарюючого суб'єкта. Фактографічні матеріали випускної кваліфікаційної роботи базуються на статистичних даних щодо окремих аспектів аналізу оборотних активів, а також безпосередньо на звітній інформації ТОВ «Теплоізол».

Наукова новизна одержаних результатів. Отримані в процесі дослідження наукові результати полягають у розробці теоретико-методичних рекомендацій і пропозицій щодо удосконалення аналізу ефективності використання оборотних активів підприємства. Одержані результати, які становлять наукову новизну, визначаються такими основними положеннями:

- удосконалено модель аналізу ефективності використання оборотних активів підприємства ;

- запропонована до впровадження Аналітична відомість з розрахунку коефіцієнта сумнівності на основі класифікації дебіторської заборгованості, яка дозволить оцінити якісний стан дебіторської заборгованості та визначити суму простроченої заборгованості за кожним з дебіторів.

- удосконалена внутрішня звітність в частині аналізу грошових коштів підприємства, запропонована Відомість з руху грошових коштів по рахунках;

- запропоновано методи покращення управління оборотними активами на ТОВ «Теплоізол».

Практичне значення одержаних результатів полягає у розробленні пропозицій та рекомендацій, спрямованих на удосконалення контролю оборотних активів підприємства торгівлі. Основні результати дослідження і пропозиції, викладені у випускній кваліфікаційній роботі, знайшли практичне застосування у діяльності ТОВ «Теплоізол».

Особистий внесок магістранта. Випускна кваліфікаційна робота є самостійно виконаним науковим дослідженням. Усі наукові розробки та пропозиції, що містяться у роботі, виконано особисто магістрантом. У випускній кваліфікаційній роботі використано лише ті ідеї та положення, які є результатом особистої роботи магістранта та полягають у дослідженні комплексу питань, пов'язаних з удосконаленням фінансового контролю та аналізу витрат операційної діяльності торговельних підприємств.

Публікації. За результатами дослідження опубліковано 1 наукову працю за темою: «Реалізація товарних запасів як об'єкт контролю торговельного підприємства» загальним обсягом 8 друк. арк. у збірнику наукових статей студентів КНТЕУ «Контроль та аудит».

Структура та обсяг випускної кваліфікаційної роботи складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, який нараховує 55 найменувань. Загальний обсяг роботи становить 48 сторінок друкованого тексту та містить 15 рисунка, 13 таблиць, 10 додатків.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ АНАЛІЗУ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Економічна характеристика та класифікація оборотних активів підприємства

Для здійснення господарської діяльності промислового підприємства мають у розпорядженні оборотні активи, які являють собою контрольовані ними економічні ресурси, сформовані за рахунок інвестованого у них капіталу, характеризуються визначеною вартістю, продуктивністю та здатністю генерувати дохід.

Для промислового підприємства, оборотні активи займають важливе значення, адже оборотні активи приймають участь у всіх стадіях кругообігу капіталу промислового підприємства. Структура оборотних активів залежить від галузевої приналежності підприємства, характеру й особливостей організації господарської діяльності, умов постачання і збуту, розрахунків зі споживачами і постачальниками.

Загалом, оборотні активи підприємства можна поділити на фінансові та не фінансові (матеріальні) оборотні активи (рис. 1.1).

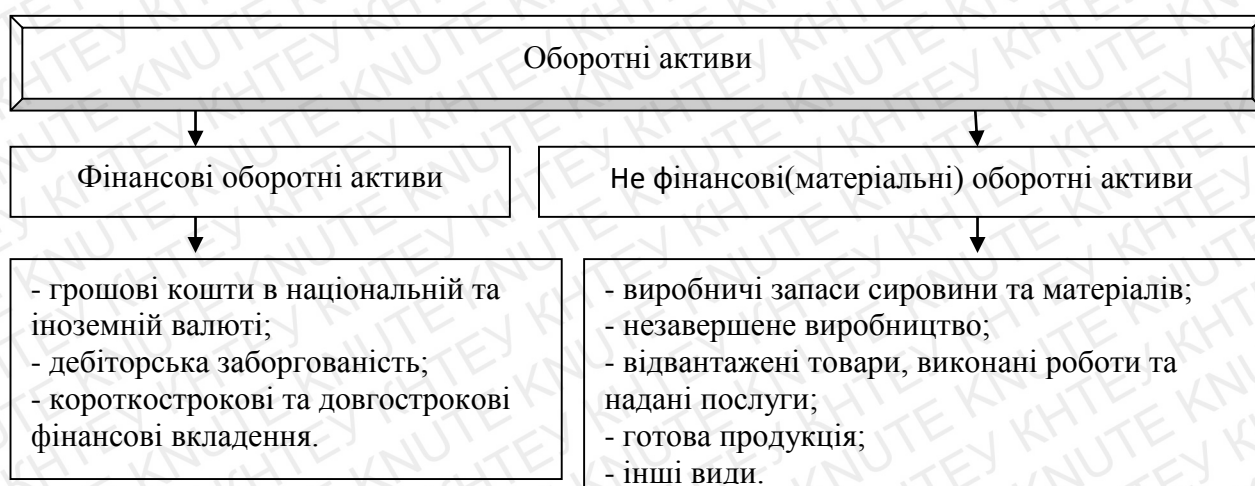

Рис. 1.1. Види оборотних активів підприємства*

*розроблено автором

Оборотні активи є одним із найважливіших елементів виробничого процесу на підприємстві. Обґрунтована їх класифікація створює можливості визначити оптимальний склад і структуру, потребу та джерела формування матеріальних оборотних активів, а також правильно організувати їх облік, аналіз та контроль.

Проведені дослідження дозволили узагальнити види оборотних активів за основними класифікаційними ознаками.

Таблиця 1.1

Класифікація матеріальних оборотних активів підприємства*

№ п/п	Класифікаційна ознака	Види матеріальних оборотних активів підприємства
1.	За функціональним призначенням	- оборотні виробничі активи (сировина і матеріали, тара, запасні частини, малоцінні швидкозношувані предмети та інші); - оборотні активи в обігу (готова продукція на складі);
2.	За принципами організації	- нормовані; - ненормовані;
3.	За джерелами формування	- власні; - залучені;
4.	За ступенем ліквідності ризику	- високоліквідні; - середньо ліквідні; - низько ліквідні;

*розроблено автором

За функціональним призначенням вони поділяються на:

- оборотні виробничі фонди (активи, які безпосередньо беруть участь у процесі виробництва (сировина і матеріали, тара, запасні частини, малоцінні швидкозношувані предмети та інші);
- оборотні активи в обігу (активи, які залучаються і безпосередньої участі у процесі виробництва не беруть (наприклад, готова продукція на складі)).

За принципами організації оборотні активи поділяються на:

- нормовані (які можуть бути точно визначені як заплановані величини: матеріали, паливо);

- ненормовані (ті в яких складно або неможливо визначити як заплановані величини).

Нормованими оборотними активами є такі, на які встановлюються мінімальні постійні вкладення, що покриваються із власних джерел. При їх відсутності безперервність процесу виробництва і реалізації порушується. До них включаються всі види виробничих оборотних активів і значна частина фондів обігу.

До ненормованих оборотних активів належать такі, на які нормативи не обчислюються. Вони безпосередньо не впливають на процес виробництва.

Наприклад, при відсутності грошових коштів на рахунках в банку процес виробництва і реалізації продукції за рахунок залучених і позичених коштів.

За джерелами формування активи поділяються на власні залучені:
- власними оборотними активами є такі які характеризують ту їх частину, яка сформована за рахунок власного капіталу підприємства готова продукція, грошові кошти, дебіторська заборгованість);

- залучені матеріальні оборотні активи це активи які є в наявності підприємства і які тимчасово перебувають у виробничому процесі підприємства але не належать йому.

За ступенем ліквідності ризику оборотні активи поділяються на:
- високоліквідні (оборотні активи, які підприємство може швидко продати) ц;
- середньо ліквідні (запаси готової продукції, призначеної для реалізації)е грошові кошти та їх еквіваленти, дебіторська заборгованість затовари, роботи послуги, готова продукція, запаси);

- низько ліквідні (матеріальні оборотні активи, які складно реалізувати в короткий термін часу) – це поточні фінансові інвестиції, витрати майбутніх періодів, інші оборотні активи.

Отже, обґрунтована і повна класифікація матеріальних оборотних активів має не лише наукове, але й практичне значення, оскільки дозволяє побудувати правильну систему обліку, аналізу та контролю наявності руху матеріальних

оборотних активів, а також забезпечує ефективне управління цими активами для безперервного процесу виробництва та реалізації продукції.

На промислових підприємствах в складі матеріальних оборотних активів найбільшу долю займають виробничі запаси, адже виробнича діяльність металургійних підприємств зумовлена, передусім, використанням значної кількості виробничих запасів.

Досить ґрунтовно представлена класифікація виробничих запасів згідно Плану рахунків, який складений на основі наукового обґрунтування класифікації виробничих запасів. У ньому передбачається їх детальна структура, побудована відповідно до цілей обліку, аналізу та контролю (рис. 1.1.).

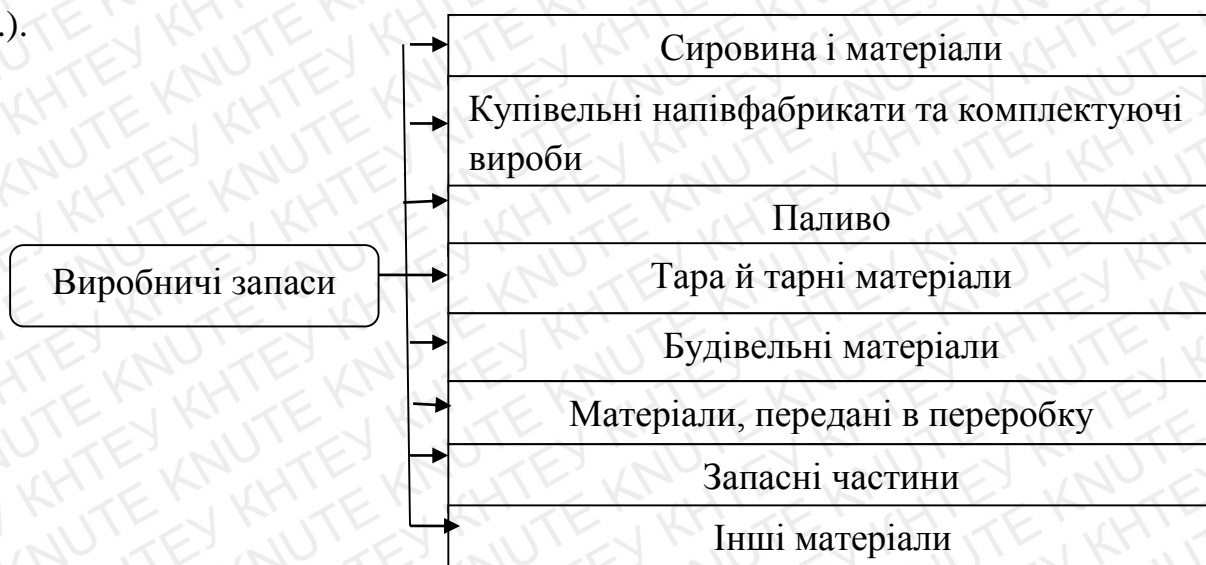

Рис. 1.2. Структура виробничих запасів згідно діючого Плану рахунків

Однак поділ запасів на сировину, матеріали, паливо, тощо також можна віднести до умовного, навіть в межах одного підприємства, тому що те, що вчора було придбано як товар, завтра може стати сировиною, або матеріалами, і навпаки, будівельні матеріали можуть стати паливом, а паливо-сировиною, тощо. Це тим більш ймовірно, чим більше видів діяльності проводить підприємство, або в ситуації, коли одне підприємство здійснює поставку запасів іншому. Тим більше, один і той же вид запасу може бути одночасно і матеріалом і паливом. У цьому випадку їх відносять до тих або інших видів

запасів за ознакою пере важності використання на цьому підприємстві. В процесі виробництва виробничі запаси використовуються по різному.

Підводячи підсумок викладеному матеріалу, необхідно відзначити, що загалом, величина оборотних активів промислових підприємств залежить від:

- оборотності поточних активів (швидкість обороту окремих елементів поточних активів);
- структури матеріальних оборотних активів (яка частина оборотних активів фінансується за рахунок власних коштів і яким чином ресурси розподілені в операційному циклі).

Також, одним із загальних критеріїв ефективності використання оборотних активів є наявність мінімальних оборотних активів але достатніх для успішної й безперебійної роботи підприємства.

1.2. Аналіз ефективності використання оборотних активів в системі управління підприємством

Оборотні активи займають досить важливе місце в діяльності будь-якого підприємства. Кожного дня відбувається їх рух: надходження матеріальних ресурсів, продаж готової продукції, рух всередині підприємства між різними підрозділами. Відповідно існує великий ризик помилок в обліку або умисних махінацій з метою крадіжки оборотних активів.

Як показало дослідження, на багатьох промислових підприємствах кількість порушень з обліку та контролю є ще досить великою. Основними недоліками в системі обліку, аналізу та контролю оборотних активів є:

- відсутність єдиної методики з оцінки ефективності використання оборотних активів за показниками оборотності;
- відсутність оптимальності застосування процедур інвентаризації матеріальних оборотних активів;

- відсутність належних схем управління з покращення ефективності використання оборотних активів та покращення фінансової стійкості підприємства.

Промислові підприємства повинні завжди володіти достатньою кількістю виробничих запасів, які б дозволяли виконувати договірні обов'язки і замовлення точно в строк. Звичайно це завдання вирішується на основі здійснення аналізу оборотних активів.

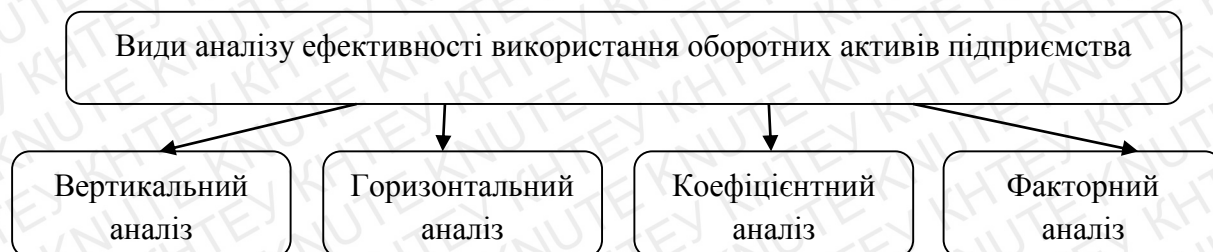
Інформаційним джерелом для аналізу слугують реєстри бухгалтерського обліку, дані фінансової звітності, дані статистичної звітності, дані фінансового плану (табл. 1.2).

Таблиця 1.2

Джерела інформації для аналізу оборотних активів промислового підприємства

№	Вид інформаційного джерела	Джерело інформації
1	Регістри бухгалтерського обліку	Журнал 3 «Облік розрахунків, довгострокових і поточних зобов'язань», (розділи 1, 2) Відомості аналітичного обліку розрахунків з покупцями і замовниками; з різними дебіторами; з постачальниками та підрядниками; з виданих і отриманих векселів; за іншими операціями; з бюджетом
2	Дані фінансової звітності	Форма №1 «Баланс» Форма №2 «Звіт про фінансові результати» Форма №5 «Примітки до річної фінансової звітності»
3	Дані статистичної звітності	Форма №1-Б «Звіт про фінансові результати, дебіторську і кредиторську заборгованість»
4	Дані фінансового плану	Фінансовий план

Проведені дослідження дозволили встановити, що аналіз ефективності використання оборотних активів може здійснюватись із використанням наступним методів: вертикальний аналіз; горизонтальний аналіз; коефіцієнтний аналіз; факторний аналіз (рис.1.3).

Рис. 1.3 Види аналізу ефективності використання оборотних активів підприємства [1]

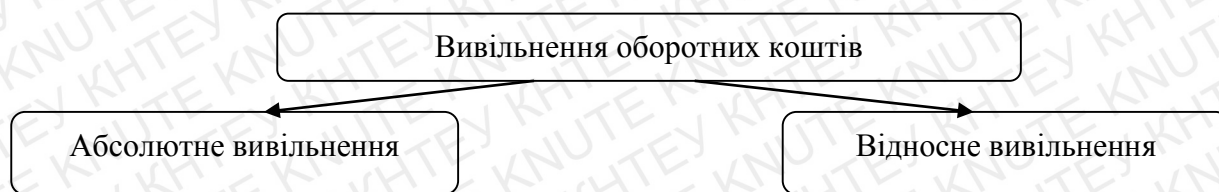
Горизонтальний аналіз дозволяє порівняти оборотні активи звітного періоду загалом, та їх елементи (запаси, грошові кошти, дебіторська заборгованість, та інші) з базисним періодом (попереднім роком, базисним роком). Здійснюючи горизонтальний аналіз доцільно розрахувати абсолютні та відносні відхилення, темпи росту та приросту оборотних активів підприємства.

Коефіцієнтний аналіз дозволяє розрахувати відповідні показники (Додаток Е), порівняти їх в динаміці та визначитись із напрямками підвищення ефективності використання оборотних активів підприємства.

Як видно з Додатку Е, одним із основних показників, який свідчить про ефективність використання оборотних коштів є коефіцієнт оборотності оборотних коштів в кількості оборотів та в днях. Чим швидше обертаються оборотні активи, тим ефективніше здійснюється їх використання та тим кращими будуть фінансові результати підприємства.

Збільшення коефіцієнта оборотності в динаміці свідчить про прискорення оборотності оборотних коштів. За даного збільшення, збільшується обсяг продажів на 1 грн вкладену в оборотні кошти.

Необхідно відзначити, що прискорення оборотності оборотних коштів відбувається за рахунок вивільнення оборотних коштів (рис. 1.4).

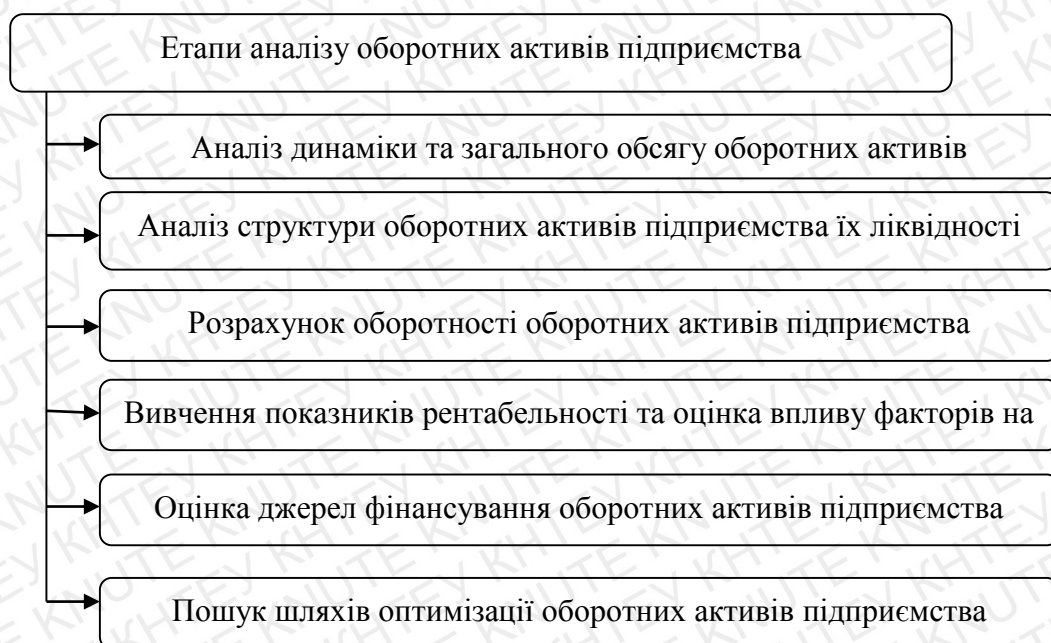
Рис. 1.4 Види вивільнення оборотних коштів підприємства [2]

Тривалість оборотності оборотних коштів залежить від ефективності використання оборотних коштів, вчасності надходження запасів, зменшенню операційного циклу, оптимізації дебіторської заборгованості підприємства.

Рентабельність оборотних активів загальний показник ефективності використання оборотних активів, характеризує відношення величини чистого прибутку отриманого підприємством у звітному періоді до оборотних активів підприємства.

Загалом, прискорення оборотності сприяє скороченню потреби в оборотних коштах, збільшення обсягів реалізації товарної продукції, а також покращенню показників рентабельності підприємства.

Проведені дослідження дозволили встановити, що аналіз оборотних активів підприємств має забезпечувати дослідження змін за групою однорідних оборотних активів підприємств а також здійснюватись в наступній послідовності (рис. 1.5).

Рис. 1.5 *Етапи аналізу ефективності використання оборотних активів підприємства [7]*

Так, ми пропонуємо вітчизняним підприємствам під час аналізу ефективності використання оборотних активів розробляти наступну програму проведення економічного аналізу (табл. 1.3).

Таблиця 1.3

Програма проведення економічного аналізу оборотних активів підприємства [7]

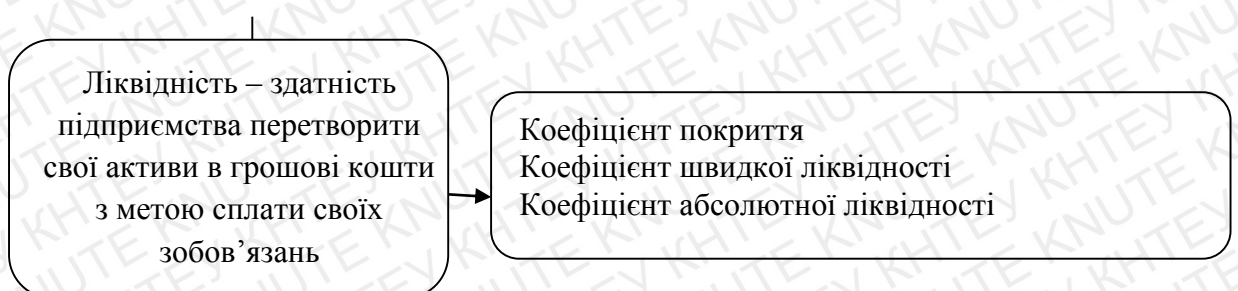
№	Перелік завдань та робіт з аналізу оборотних активів підприємства	Період проведення	Виконавець	Назва та номер робочого документа аналітика
1	2	3	4	5
1.	Аналіз показників ефективності використання оборотних активів підприємства	1.01.19-5.01.19	Ковалев С.О.	Динаміка показників ефективності діяльності підприємства

Як зазначалось, показниками оцінки та аналізу оборотних активів підприємства є показники ліквідності та ділової активності (рис. 1.6).

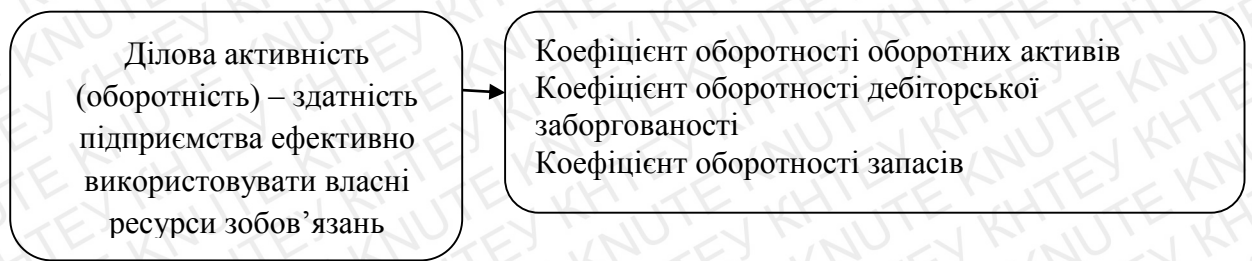
Коефіцієнти ліквідності (коефіцієнт покриття, коефіцієнт швидкої та абсолютної ліквідності) характеризують ліквідність тобто швидкість перетворення активів (в тому числі оборотних) на грошові кошти. Наявність в структурі балансу підприємства саме ліквідних активів (грошових коштів та їх еквівалентів, готової продукції, запасів) свідчатиме про покращення ліквідності балансу підприємства. Разом з тим, під час аналізу необхідно звертати увагу саме на якість та ліквідність статей оборотних активів підприємства.

Так, якщо дебіторська заборгованість буде погашена раніше ніж реалізована готова продукція, то даний вид оборотних активів буде вважатися більш ліквідним. Тому, під час аналізу необхідно оцінювати наявність активного ринку на відповіді види оборотних активів, а також враховувати платоспроможність дебіторів.

Показники аналізу оборотних активів підприємства

Рис. 1.6 Показники аналізу оборотних активів підприємства [7]

Загалом, економічний ефект від сповільнення (прискорення) оборотності оборотних активів можна оцінити за допомогою додатково залучених чи вивільнених коштів.

Наступним етапом аналізу є встановлення причин прискорення чи сповільнення оборотності оборотних активів підприємства. Факторами, що впливають на оборотність є:

- зміна залишків оборотних активів підприємства;
- зміна чистого доходу від реалізації.

Заключним етапом аналізу є визначення резервів прискорення оборотності оборотних активів підприємства. На даному етапі необхідно порівняти оборотність оборотних активів за звітний період (O_b) із оборотністю розрахованою із врахуванням невикористаних резервів мобілізації оборотних активів підприємства (O_b^*).

$$\Delta O_b = O_b - O_b^* \quad (1.1)$$

В свою чергу, оборотність оборотних активів з урахуванням визначених резервів можна розрахувати наступним чином.

$$O_b = \frac{(C - \Delta C) \times D}{P + \Delta P} \quad (1.2)$$

де, C – середні залишки оборотних активів підприємства;

P – обсяг реалізації продукції (чистий дохід від реалізації);

ΔC - резерви збільшення найбільш мобільних оборотних активів підприємства;

ΔP – резерви збільшення обсягу реалізації продукції.

Одним із важливих етапів аналізу є пошук шляхів оптимізації оборотних активів підприємства. Оптимальна структура оборотних активів залежить від специфіки діяльності підприємства, його основної діяльності. Так, для промислових підприємств характерною рисою є наявність значної частки виробничих запасів, дебіторської заборгованості, готової продукції.

Проведені дослідження, дозволили встановити, що кожне підприємство має здійснювати аналіз ефективності використання оборотних активів, адже від результатів даного аналізу будуть залежати виважені управлінські рішення щодо знаходження резервів мобілізації та ефективності використання даних видів активів. Методика аналізу ефективності використання оборотних активів має бути дієвою та простою, не перевантаженою несуттєвими розрахунками.

Висновок до розділу 1

1. В роботі наведена класифікація оборотних активів підприємства за класифікаційними ознаками, які дозволяють здійснити якісно аналіз ефективності використання оборотних активів підприємства.

2. Одним із основних показників, який свідчить про ефективність використання оборотних коштів є коефіцієнт оборотності оборотних коштів в кількості оборотів та в днях. Чим швидше обертаються оборотні активи, тим ефективніше здійснюється їх використання та тим кращими будуть фінансові результати підприємства. Збільшення коефіцієнта оборотності в динаміці свідчить про прискорення оборотності оборотних коштів. За даного збільшення, збільшується обсяг продажів на 1 грн вкладену в оборотні кошти.

3. Рентабельність оборотних активів загальний показник ефективності використання оборотних активів, характеризує відношення величини чистого прибутку отриманого підприємством у звітному періоді до оборотних активів підприємства.

4. В роботі запропоновано вітчизняним підприємствам під час аналізу ефективності використання оборотних активів розробляти відповідну програму проведення економічного аналізу. Показниками оцінки та аналізу оборотних активів підприємства є показники ліквідності та ділової активності.

5. З метою оптимізації та пришвидшення оборотності оборотних активів, підприємства можуть застосовувати відповідні заходи з нормалізації платіжного обороту підприємства: більш економно використовувати енерго-тепло- водоресурси (виключати зайві платежі); купувати товарно-матеріальні цінності на умовах відстрочки платежу; забезпечувати вчасність погашення дебіторської заборгованості зважаючи на фінансовий стан дебіторів.

РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ АНАЛІЗУ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА

2.1 Економічна характеристика діяльності ТОВ «Теплоізол»

Дослідження проводилось на базі даних ТОВ «Теплоізол» яке знаходиться в м. Києві. Дане підприємство функціонує більше 8 років та займається виробництвом високоякісних теплоізоляційних матеріалів на основі поліетилену (полотно фольговане, полотно радіаторне, демферна лента, і т.д).

Для забезпечення своєї діяльності на ТОВ «Теплоізол» створено статутний фонд у розмірі 523,7 грн. Бухгалтерський облік здійснюється відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку. Відповідно до Наказу про облікову політику встановлено вести електронну систему обліку з використанням 1С: Підприємство 8.0».

Доцільно здійснити аналіз економічного стану діяльності ТОВ «Теплоізол» за останні п'ять років, оцінити погіршилась чи покращилась його діяльність. На рис. 2.1 зображена динаміка чистого прибутку (збитку) ТОВ «Теплоізол» за 2014 - 2018 рр.

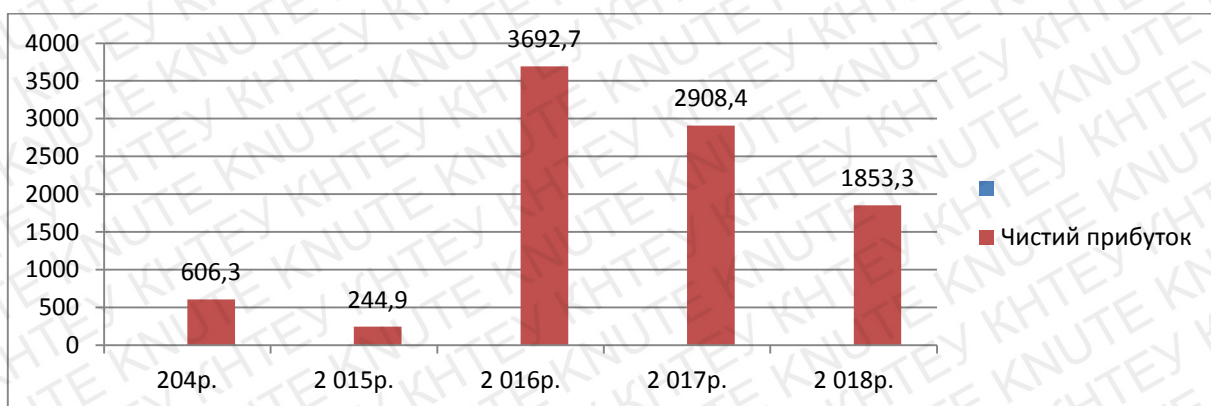

Рис. 2.1 Динаміка чистого прибутку ТОВ «Теплоізол»

за 2014-2018 рр. *

*розроблено автором на базі фінансової звітності підприємства

За даними рис. 2.1 найкращим роком щодо отримання прибутку за останні п'ять років був 2016 р. (сума чистого прибутку – 3692,7 тис.грн), а найгіршим роком - 2015р. (сума прибутку -244,9 тис.грн). З 2016 р. по 2018 р. ТОВ «Теплоізол» величина чистого прибутку дещо зменшується за рахунок випереджаючого зростання витрат над доходами, а також за рахунок

зменшення попиту на продукцію даного підприємства. В Додатку А наведена більш детально інформація про динаміку доходів та витрат ТОВ «Теплоізол» за 2014-2018 рр.

З додатку А видно, що крім 2016 року темп приросту сукупних витрат підприємства випереджає темп приросту сукупних доходів. На особливу увагу заслуговує збільшення інших операційних витрат в 2018 році в порівнянні з 2017 роком. Це відбулось за рахунок курсових різниць, а також збільшення адміністративних витрат (витрат на управління) та витрат на збут виготовленої та реалізованої продукції. На рис. 2.2 графічно зображена динаміка сукупних доходів та витрат ТОВ «Теплоізол» за 2014-2018 р.

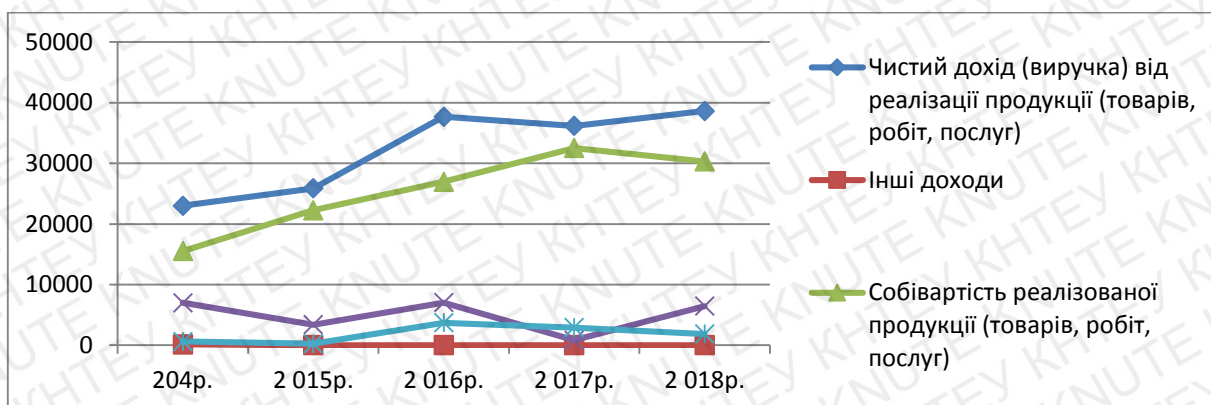

Рис. 2.2 Динаміка доходів та витрат ТОВ «Теплоізол» за 2014 – 2018 рр.

В Додатку Б наведена динаміка активів, капіталу та зобов'язань досліджуваного підприємства. З даних, наведених в Додатку Б можна побачити, що загальна вартість майна ТОВ «Теплоізол» за останні роки значно збільшилась, майже в 10 разів. В 2014 році валюта балансу складала – 2195,5 тис.грн., а вже в 2018 році – 19273,9 тис.грн. Це є позитивними змінами, оскільки збільшення активів свідчить про покращення економічного потенціалу підприємства, його ваги на ринку. Така зміна в обсязі активів підприємства була зумовлена збільшенням як необоротних, так і оборотних активів.

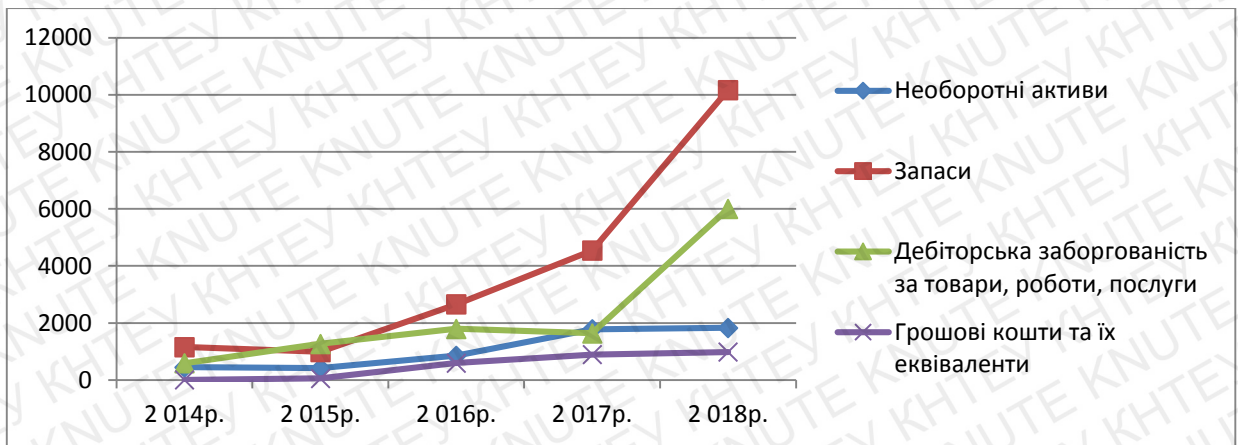

Рис. 2.3. Динаміка активів, капіталу та зобов'язань
ТОВ «Теплоізол» за 2014 – 2018 рр.

Аналізуючи довгострокові (необоротні) активи, найважливішим для оцінки фінансового стану є діагностика їх зростання, структурних зрушень та ефективності використання. Необоротні активи підприємства, повністю сформовані за рахунок основних засобів.

В табл. 2.1 наведені показники, що характеризують якісний стан основних засобів та інвестиційну привабливість підприємства.

Таблиця 2.1

Показники майнового стану ТОВ «Теплоізол» за 2016-2018 рр.

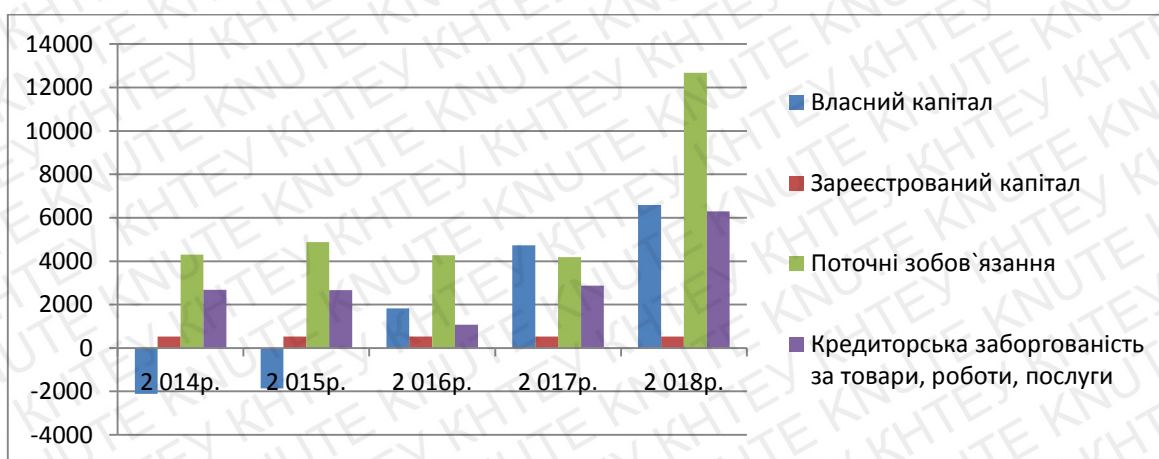
Показники	2014р.	2015р.	2016р.	2017р.	2018р.
Коефіцієнт зносу основних засобів	0,33	0,35	0,41	0,24	0,31
Коефіцієнт оновлення основних засобів	0,12	0,13	0,16	0,17	0,17
Коефіцієнт вибуття	0,16	0,06	0,08	0,08	0,08
Фондовіддача (тис.грн)	57,85	59,8	44,1	20,2	21,1

Із даних таблиці видно, що за аналізований період рівень зношеності основних засобів майже не змінився, але залишився на достатньо високому рівні. Одночасно можна констатувати помірний рівень оновлення основних засобів, позитивно оцінюється перевищення величини коефіцієнта оновлення основних засобів над коефіцієнтом вибуття, який в динаміці показував позитивну тенденцію до сталості.

На негативну увагу заслуговує зменшення фондівіддачі основних засобів досліджуваного підприємства, що свідчить про погіршення ефективності використання основних засобів підприємством.

Необхідно відзначити що в 2018р. в порівнянні з 2017 р. запаси збільшились на 5630,9 тис.грн причиною чого може бути зростання виробництва продукції. Так в 2014 році готова продукція складала – 1153,7тис.грн а вже в 2018році – 3766,1тис.грн. Підприємство збільшило обсяги виробництва продукції, разом з тим не змогло в повній мірі її реалізувати, тому порівнюючи чистий прибуток необхідно відзначити, що він дещо зменшився за аналізований період.

Рис. 2.2 Динаміка капіталу та зобов'язань ТОВ «Теплоізол» за 2014-2018рр.*

Також, значно збільшилась дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги, на 4367,5 тис.грн. в 2018 році в порівнянні з 2017 роком. Дана динаміка свідчить про погіршення платіжної дисципліни яка є на підприємстві. Керівництво підприємства має звернути увагу на вчасність погашення заборгованості.

Більш детально аналіз оборотних активів ми розкриємо в наступному розділі випускної кваліфікаційної роботи.

Що ж до джерел формування активів, необхідно відзначити, що оборотні активи фінансуються за рахунок власного оборотного капіталу і поточних зобов'язань підприємства.

На кінець аналізованого періоду власний капітал значно збільшився за рахунок збільшення нерозподіленого прибутку. Це є позитивною зміною, що веде до покращення фінансової стійкості підприємства. Так, в 2014 та 2015 роках підприємство фінансувалось за рахунок зовнішніх джерел фінансування, адже власний капітал мав від'ємне значення (-2108,9 тис.грн та -1864,0 тис.грн відповідно).

В табл. 2.2 наведені показники ліквідності досліджуваного підприємства.

Таблиця 2.2

Показники ліквідності ТОВ «Теплоізол» за 2014-2017 рр.

Показники	Норм. знач.	на 31.12.15	на 31.12.15	на 31.12.16	на 31.12.17	на 31.12.18
Коефіцієнт покриття	> 2	0,91	0,96	0,91	0,92	1,34
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,7 – 1,0	0,027	0,001	0,027	0,081	0,294
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,2 – 0,25	0,027	0,001	0,027	0,081	0,22
Чистий оборотний капітал, тис. грн.	-	-83,1	-20,3	-83,1	-88,6	164,1

Із даних таблиці 2.2 видно, що коефіцієнт покриття значно менший за оптимальне значення, хоча і зростає. Коефіцієнт швидкої ліквідності та абсолютної значно менші за оптимальні значення, що свідчить про брак вільних обігових коштів на підприємстві. Разом з тим, на позитивну увагу заслуговує збільшення найліквіднішого активу, а саме в 2016р. та 2017 р. в порівнянні з попередніми роками, грошові кошти збільшились на 70,5 тис.грн та 9,5 тис.грн. відповідно.

Коефіцієнт автономії мав від'ємне значення на протязі 2014-2015 рр. в зв'язку з тим, що підприємство несло збитки. Разом з тим, в 2016р. підприємство отримало прибуток й сума власного капіталу значно збільшилась. Все це призвело до того, що коефіцієнт автономії в 2017 році склав 53,0 %. В 2018 році підприємство на 34 % фінансується за рахунок власних коштів.

Таблиця 3.5

**Показники фінансової стійкості ТОВ «Теплоізол»
за 2014-2018 рр.**

Показник	Рік			
	2015	2016	2017	2018
Коефіцієнт автономії	-61,7	29,9	53,0	34,0
Коефіцієнт фінансування	-3,5	-3,9	-4,0	40,8
Коефіцієнт забезпечення власними оборотними засобами	0,1	0,2	0,1	-0,02
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,1	0,1	0,1	0,03

Коефіцієнт забезпеченості власними коштами характеризує рівень забезпечення підприємства власними коштами. На досліджуваному підприємстві даний коефіцієнт має тенденцію до зниження, що свідчить про брак власних коштів на підприємстві.

Підводячи підсумок викладеному матеріалу, необхідно відмітити позитивні зрушення у фінансово-господарській діяльності досліджуваного підприємства. Так, підприємство перетворилося із збиткового на прибуткове, покращилась структура активів підприємства за рахунок збільшення ліквідних активів. Підприємство стало більш фінансово-стійким та незалежним від зовнішніх джерел фінансування.

2.2 Облікове відображення операцій з оборотними активами на ТОВ «Теплоізол»

Виробнича діяльність промислових підприємств в цілому і ТОВ «Теплоізол» зокрема зумовлена використанням значної кількості виробничих запасів.

Виробничі запаси ТОВ «Теплоізол» розмежовані на ті, які входять до складу готової продукції, на ті, які забезпечують процес виробництва та ті, що призначені для обслуговування діяльності підприємства.

Відповідно до облікової політики ТОВ «Теплоізол», облік запасів здійснюється наступним чином. Первісну вартість запасів, придбаних за плату

підприємство визначає відповідно до П(С)БО 9, первісну вартість запасів, виготовлених власними силами, визначає згідно П(С)БО 16. При відпуску запасів у виробництво, продажу чи іншому вибутті ТОВ «Теплоізол» здійснює їх оцінку за методом ФІФО.

Для узагальнення інформації про наявність і рух належних підприємству оборотних активів на ТОВ «Теплоізол» нами розроблені та запропоновані до впровадження відповідні внутрішні рахунки підприємства (рис. 2.3).

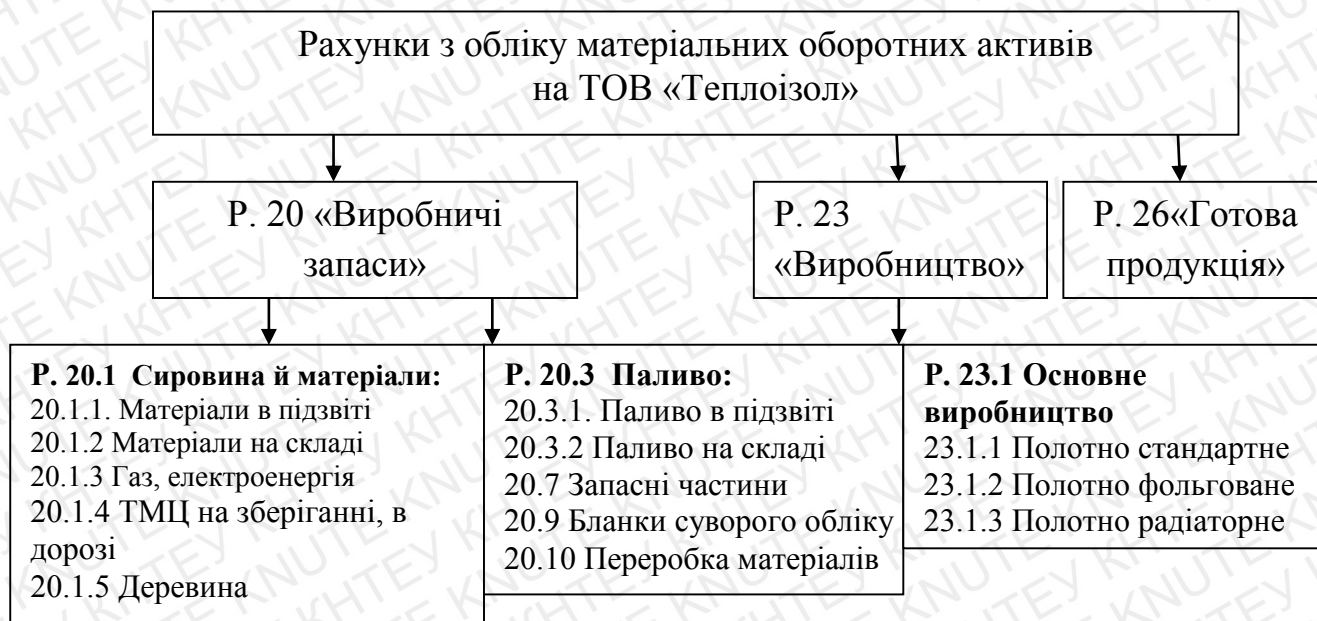

Рис. 2.3. Внутрішній план рахунків з обліку матеріальних оборотних активів ТОВ «Теплоізол»

Переважну більшість виробничих запасів підприємство отримує у постачальників на підставі укладених договорів (контрактів, угод). На відвантажені матеріальні цінності постачальник виписує рахунок-фактуру та інші розрахунково-платіжні документи (у яких вказуються назва, номенклатурний номер, одиниця виміру, кількість, сорт, що відпускаються, ставка і сума ПДВ, загальна сума, що підлягає до оплати), а також податкову накладну.

При цьому бухгалтерією в картках проставляються ціна, номенклатурний номер, найменування, розмір і марка матеріалу, одиниця виміру.

На підставі оформлених у встановленому порядку первинних документів (прибуткових ордерів, вимог, накладних, товарно-транспортних накладних і т.п.)

завідувач складом (комірник) робить запис операцій по приходу і витратах матеріалів у картках складського обліку в день здійснення операції і щодня виводить залишки матеріалів.

Матеріальний звіт застосовується наТОВ «Теплоізол», тому щоматеріально відповідальною особою є начальник ділянки (виконавець робіт).

Основні первинні документи, якими оформлюються операції з руху матеріальних оборотних активів наТОВ «Теплоізол», наведені в Додатку В.

Таким чином, на ТОВ «Теплоізол» застосовується оперативного-бухгалтерський метод обліку матеріальних оборотних активів, який прийнято називати сальдовим методом обліку.

Первинним документом, яким оформляється виготовлення продукції є Акт (накладна) про здачу на склад (передачу замовнику). Регістром аналітичного обліку готової продукції на ТОВ «Спецмонтаж-8» є картка складського обліку матеріалів (Форма М-12). Регістром синтетичного обліку – Відомість 2-м. Реалізація продукції покупцям оформляється наступними документами.

Готова продукція обліковується підприємством на рахунку 26 «Готова продукція». Загалом, готова продукція на підприємстві проходить наступні стадії.

Готова продукція оформлюється накладною і передається на склад. На складі готова продукція обліковується в кількісному виразі за її видами на картках або в книгах складського обліку. В картці або книзі визначаються назва продукції, її номенклатурний номер, одиниця виміру, розмір, марка, ціна за одиницю.

У бухгалтерському обліку готова продукція має оцінюватися за фактичною собівартістю виготовлення. Але оскільки фактична собівартість може бути визначена лише після збирання всіх затрат та калькулювання її фактичної собівартості, постає потреба в щоденному обліку наявності та руху готової продукції до визначення її вартісних характеристик (для цього існують спеціальні способи, аналогічні способам обліку матеріалів).

Необхідно відзначити, що ТОВ «Теплоізол» застосовує варіант з обліку витрат на виробництво з використанням рахунку 23 «Виробництво». Підприємство всю суму прямих витрат, понесених у зв'язку з виготовленням продукції щомісяця списує з кредиту рахунків 8 класу в дебет рахунку 23 «Виробництво». У виробничу собівартість включаються: прямі матеріальні витрати; прямі витрати на оплату праці; інші прямі витрати; змінні загальновиробничі та розподілені постійні загальновиробничі витрати. Розглянемо кореспонденцію рахунків з обліку витрат підприємства (Додаток 3).

Необхідно відзначити, що за дебетом рхунка 23 «Виробництво» може бути залишок який характеризує суму незавершеного виробництва. На ТОВ «Теплоізол» аналітичний облік за рахунком 23 ведеться за видами продукції, а сума витрат на виробництвопродукціївідображається у розділі II Відомості 5-м.

Також, доцільно розглянути кореспонденцію рахунків з обліку реалізації продукції власного виробництва (табл. 2.4).

ТОВ «Теплоізол» реалізувало продукції на суму 60 000 грн без ПДВ (ПДВ відповідно 12000 грн); собівартість реалізованої продукції 51 000 грн.

Враховуючи специфіку діяльності досліджуваного підприємства зобразимо облікове документування дебіторської заборгованості як важливого елементу оборотних активів підприємства (Додаток Г).

Загалом, поточна дебіторська заборгованість на заключному етапі відображається у Балансі підприємства за чистою реалізаційною вартістю. (рис. 2.6).

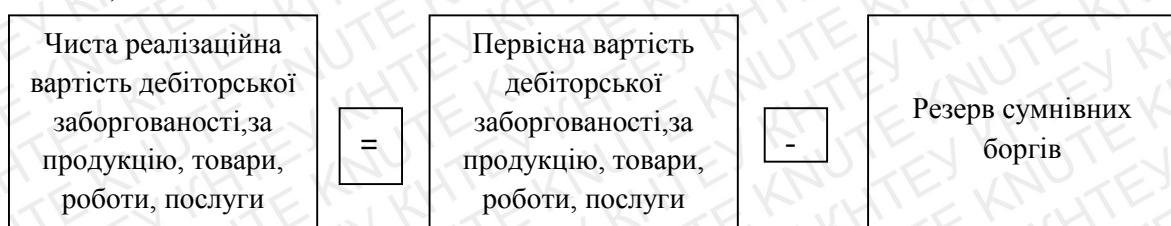

Рис. 2.6 Оцінка поточної дебіторської заборгованості в балансі підприємства

Необхідно відзначити, що величина резерву сумнівних боргів може визначатись за одним із наступних методів:

- застосування абсолютної суми сумнівної заборгованості;
- застосування коефіцієнта сумнівності (рис. 2.4).

Рис. 2.4 Порядок визначення резерву сумнівних боргів за дебіторською заборгованістю

За методом застосування абсолютної суми сумнівної заборгованості величина резерву визначається на підставі аналізу платоспроможності окремих дебіторів.

Величина резерву сумнівних боргів визначається як сума добутків поточної дебіторської заборгованості та коефіцієнта сумнівності відповідної групи (рис. 2.5).

$$\text{Резерв сумнівних боргів} = \text{Поточна дебіторська заборгованість} \times \text{Коефіцієнт сумнівності}$$

Рис. 2.5 Розрахунок резерву сумнівних боргів підприємства

Фінансовий результат визначається на рахунку 79 як різниця між доходом від реалізації (без ПДВ) (кредит) та собівартістю реалізованої продукції (дебет) і дорівнює:

$$60000-51000=9000 \text{ грн}$$

ТОВ «Теплоізол» визначає фінансовий результат незалежно від дати отримання коштів від покупців. Якщо на ТОВ «Теплоізол» надійшла передоплата за продукцію власного виробництва, то підприємство здійснює облік з використанням рахунку 681 «Аванси отримані».

Як зазначалось, підприємство використовує одночасно рахунки 8 та 9 класу. Так, згруповані витрати операційної діяльності в розрізі економічних елементів щомісяця списуються в кореспонденції з рахунками:

- 23 «Виробництво» - в частині прямих витрат на виробництво продукції;
- 91 «Загальновиробничі витрати»
  - 901 «Собівартість реалізованої готової продукції»;
  - 902 «Собівартість реалізованих товарів».

Загалом, на досліджуваному підприємстві облік виробництва та реалізації продукції власного виробництва здійснюється відповідно до чинного законодавства.

Висновок до розділу 2

6. В роботі здійснена оцінка діяльності ТОВ «Теплоізол». Дане підприємство функціонує більше 8 років та займається виробництвом високоякісних теплоізоляційних матеріалів на основі поліетилену (полотно фольговане, полотно радіаторне, демферна лента, і т.д). Для забезпечення своєї діяльності на ТОВ «Теплоізол» створено статутний фонд у розмірі 523,7 грн. Бухгалтерський облік здійснюється відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку. Відповідно до Наказу про облікову політику встановлено вести електронну систему облку з використанням 1С: Підприємство 8.0».

7. За даними аналізу найкращим роком щодо отримання прибутку за останні п'ять років був 2016 р. (сума чистого прибутку – 3692,7 тис.грн), а найгіршим роком - 2015р. (сума прибутку -244,9 тис.грн). З 2016 р. по 2018 р. ТОВ «Теплоізол» величина чистого прибутку дещо зменшується за рахунок випереджаючого зростання витрат над доходами, а також за рахунок зменшення попиту на продукцію даного підприємства.

8. Якщо порівняти оборотні та не оборотні активи, то можна відзначити, що оборотні активи займають приблизно 77 % в сукупних активах підприємства. Збільшення оборотних активів відбулося за рахунок збільшення запасів, іншої поточної дебіторської заборгованості.

9. В 2018р. в порівнянні з 2017 р. запаси збільшились на 5630,9 тис.грн причиною чого може бути зростання виробництва продукції. Так в 2014 році готова продукція складала – 1153,7тис.грн, а вже в 2018 році – 3766,1тис.грн. Підприємство збільшило обсяги виробництва продукції, разом з тим не змогло в повній мірі її реалізувати, тому порівнюючи чистий прибуток необхідно відзначити, що він дещо зменшився за аналізований період.

10. Відповідно до облікової політики ТОВ «Теплоізол», облік запасів здійснюється наступним чином. Первісну вартість запасів, придбаних за плату підприємство визначає відповідно до П(С)БО 9, первісну вартість запасів, виготовлених власними силами, визначає згідно П(С)БО 16. При відпуску запасів у виробництво, продажу чи іншому вибутті ТОВ «Теплоізол» здійснює їх оцінку за методом ФІФО. В роботі розкритий первинний, поточний та підсумковий облік оборотних активів.

РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА МЕТОДИКИ АНАЛІЗУ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Аналіз ефективності використання оборотних активів ТОВ «Теплоізол»

Ефективність прийнятих управлінських рішень залежить від належної організації планування діяльності аналізу отриманих результатів з метою виявлення проблем діяльності, знаходження альтернативних рішень щодо їх визначення для досягнення стратегічних напрямів у майбутньому.

Розглянемо основні тенденції та зміни, що відбулись з оборотними активами ТОВ «Теплоізол» за останні 5 років (Додаток Л).

Як видно з Додатку Л, сума оборотних активів ТОВ «Теплоізол» за аналізований період збільшилась в динаміці. Так, в 2014 році оборотні активи склали – 1748,1 тис.грн, а вже в 2018 році – 17444,7 тис.грн.

За останній аналізований період, оборотні активи збільшились на 144,5 %. Це відбулось за рахунок збільшення запасів (на 123,9 %), дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги (на 266,1 %). На нашу думку, збільшення оборотних активів відбулось за рахунок того, що почало виготовляти більше продукції. Так, за останній аналізований період, готова продукція збільшилась на 618,2 %.

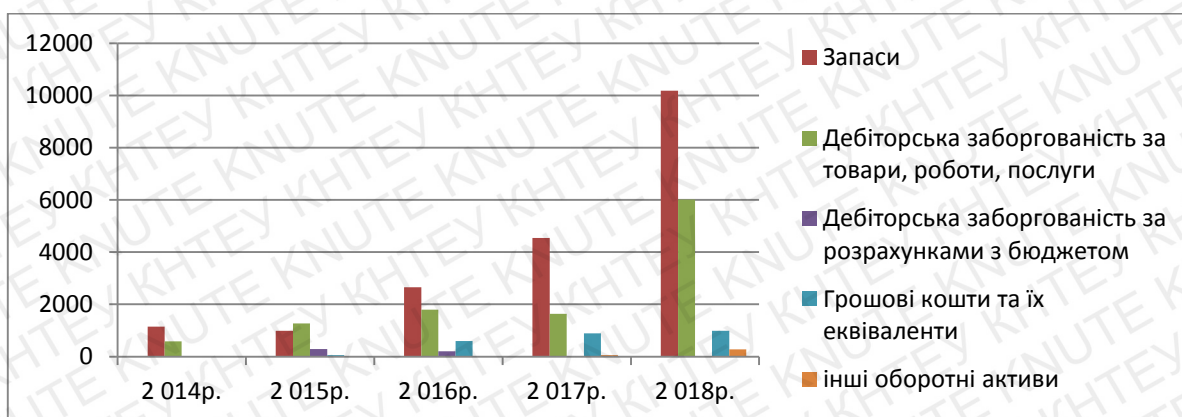

Рис. 3.1 Динаміка оборотних активів ТОВ «Теплоізол» за 2014-2018 рр.*

*розроблено автором на базі даних звітності

Рис. 3.2 Динаміка сукупних оборотних активів ТОВ «Теплоізол» за 2014-2018 рр.

Як видно з рис. 3.2, загальна сума сукупних оборотних активів із 2014 р. по 2018 р. стрімко зростала, це позитивно характеризує діяльність підприємства.

Узагальнюючи існуючі методики оцінки ефективності використання оборотних активів досліджуваного підприємства, оцінимо діяльність роботи ТОВ «Теплоізол» за ресурсним підходом (табл. 3.2).

Таблиця 3.2

Оцінка ефективності використання оборотних активів ТОВ «Теплоізол» за 2014-2018 рр.*

№	Показник	2014р.	2015р.	2016р.	2017р.	2018р.
1	Чистий дохід від реалізації продукції, тис. грн	23002,2	25885,1	37669,7	36185,9	38632,5
2	Прибуток (збиток) підприємства, тис.грн	606,3	244,9	3692,7	2908,4	1853,3
3	Усього оборотних активів, тис. грн	1748,1	2601,8	5253	7134,4	17444,7
4	Швидкість обертання оборотних коштів (коефіцієнт оборотності) (1/3)	13,1	9,9	7,17	5,07	2,2
5	Коефіцієнт ефективності використання оборотних активів (2/3)	0,34	0,09	0,70	0,40	0,11
6	Коефіцієнт участі (завантаження) оборотних активів у кожній гривні (3/1)	0,075	0,100	0,139	0,197	0,451
7	Тривалість одного обороту, днів (365*р.6)	27	36	50	71	164

Перший показник це швидкість обертання оборотних активів (коефіцієнт оборотності) - показує число оборотів, що здійснюються середнім розміром оборотних коштів за певний період.

Коефіцієнт оборотності оборотних активів ТОВ «Теплоізол» за аналізований період значно зменшився. В 2014 році коефіцієнт оборотності склав – 13,1 об, а в 2018 році – 2.2 обороти.

Зменшення оборотності є негативним фактором та свідчить про погіршення ефективності використання оборотних активів підприємства. Причиною є виготовлення неякісної продукції, яку підприємство не може реалізувати за відповідний аналізований період. Також, причиною зменшення оборотності оборотних активів є придбання запасів (виробничих запасів) в надлишку, тобто дані запаси не приймають участі у виробничому процесі.

Наступним показником є коефіцієнт ефективності використання оборотних активів, який показує обсяг прибутку підприємства, що припадає на одиницю оборотних активів, його зростання в динаміці буде говорити про підвищення ефективності використання оборотних коштів. Розглянемо детальніше його динаміку у ТОВ «Теплоізол» (рис. 3.4).

Рис. 3.4 Динаміка коефіцієнту ефективності використання оборотних активів ТОВ «Теплоізол» за 2014-2018 рр.

Як видно з наведеного графіку, цей коефіцієнт має негативну динаміку до зростання. Особливо відзначається зменшення даного показника із 2016

року. Як зазначалось, 2016 рік був найкращим для даного підприємства, рентабельність оборотних активів в 2016 році склала 70%, а в 2018 році 10 %. Це відбулось за рахунок того, що підприємство мало витратило ресурсів на маркетингову політику, рекламу. У зв'язку із цим, підприємство не змогло реалізувати продукції більше чим планувало.

Ще одним показником ефективності використання оборотних активів досліджуваного підприємства є коефіцієнт участі (завантаження) оборотних активів в кожній гривні обороту. Цей показник є зворотним до коефіцієнта оборотності, зниження його в динаміці буде виступати критерієм ефективної оцінки. Розглянемо його детальніше на рис. 3.5.

По окремих видах оборотних активів і по підприємству в цілому встановлюють, наскільки змінилась їх оборотність і скільки в результаті цього вивільнено або додатково вкладено коштів.

Рис. 3.5 Динаміка коефіцієнту ефективності використання оборотних активів ТОВ «Теплоізол» за 2014-2018 рр.

Динаміка коефіцієнта свідчить про сильне завантаження оборотних активів в розрахунку на кожну гривню на підприємстві.

Здійснюючи аналіз дебіторської та кредиторської заборгованості доцільно оцінити ефективність використання та якісного складу дебіторської та кредиторської заборгованості на ТОВ «Теплоізол» (Додаток К).

Перевищення темпів зростання кредиторської заборгованості над темпами зростання виручки від реалізації призвели до зростання тривалості обороту кредиторської заборгованості (в днях). Так, в 2016р. – 14,5 днів, в

Так, в 2014 році оборотні активи склали – 1748,1тис.грн, а вже в 2018 році – 17444,7 тис.грн.

За останній аналізований період, оборотні активи збільшились на 144,5 %. Це відбулось за рахунок збільшення запасів (на 123,9 %), дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги (на 266,1 %). На нашу думку, збільшення оборотних активів відбулось за рахунок того, що почало виготовляти більше продукції. Так, за останній аналізований період, готова продукція збільшилась на 618,2 %.

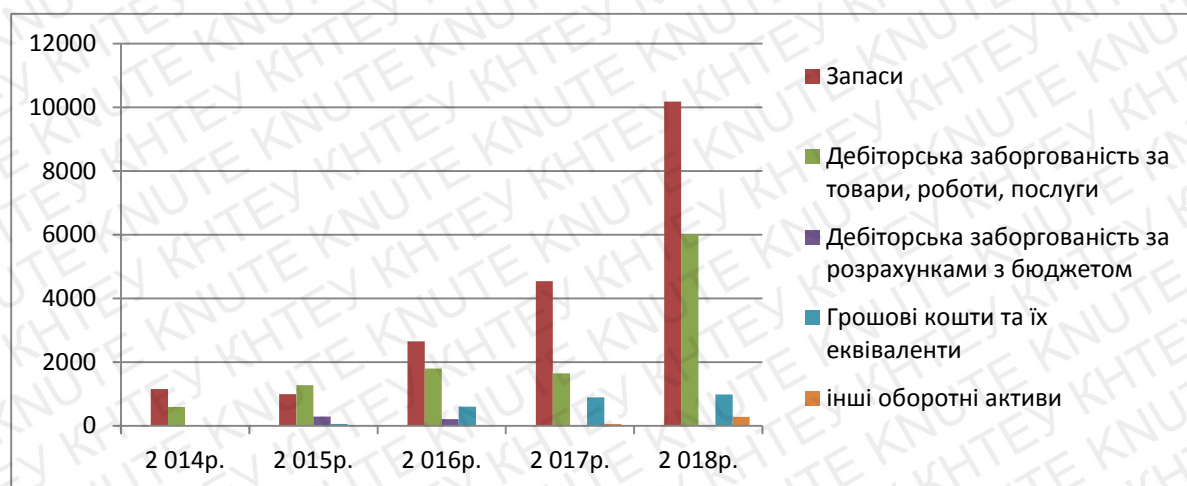

Рис. 3.1 Динаміка оборотних активів ТОВ «Теплоізол» за 2014-2018 рр.*

*розроблено автором на базі даних звітності

Загальна сума сукупних оборотних активів із 2014 р. по 2018 р. стрімко зростала, це позитивно характеризує діяльність підприємства.

По дебіторській заборгованості за товари, роботи, послуги зміни є досить динамічними. Це пов'язано з розрахунковими операціями на підприємстві. Так, в 2014 році дебіторська заборгованість складала 589,4 тис.грн, а вже в 2018 році – 6008,5 тис.грн.

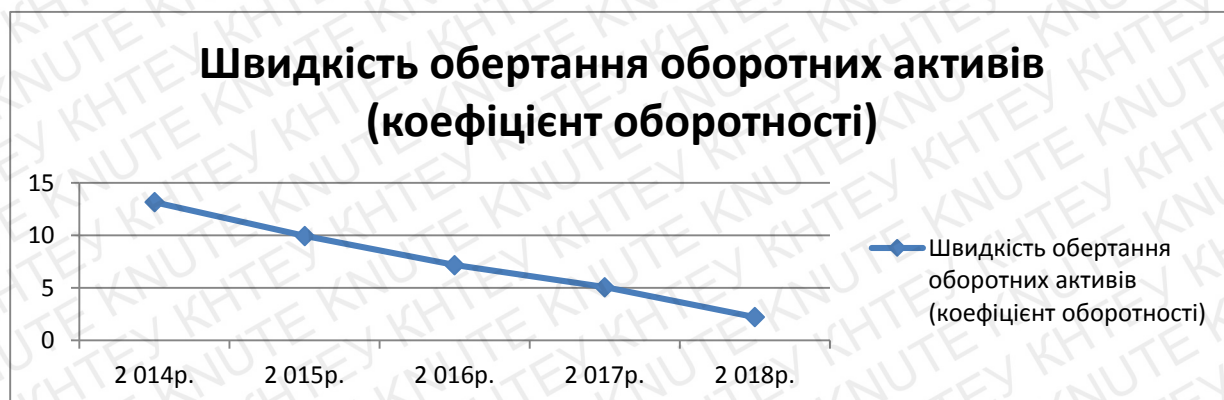

Якщо розглядати загалом всі оборотні активи, то відхилення є достатньо значним (рис. 3.2), найменша сума оборотних активів була саме в 2014 році.

При ефективному використанні оборотних активів забезпечується стійкий стан фінансів, суворо дотримується планова дисципліна, досягаються найвищі результати при найменших затратах. Рівень ефективності використання загальної величини оборотних активів і окремих їх видів характеризується системою вартісних і натуральних, кількісних і якісних показників.

Узагальнюючи існуючі методики оцінки ефективності використання оборотних активів досліджуваного підприємства, оцінимо діяльність роботи ТОВ «Теплоізол» за ресурсним підходом (Додаток К.2).

Перший показник це швидкість обертання оборотних активів (коефіцієнт оборотності) - показує число оборотів, що здійснюються середнім розміром оборотних коштів за певний період. Оборотність оборотних коштів зазвичай вивчають в динаміці (рис. 3.3).

Рис. 3.3 Динаміка коефіцієнту оборотності оборотних активів ТОВ «Теплоізол» за 2014-2018 рр.*

*розроблено автором

З рис. 3.3 та табл. 3.2 видно, що коефіцієнт оборотності оборотних активів ТОВ «Теплоізол» за аналізований період значно зменшився. В 2014 році коефіцієнт оборотності склав – 13,1 об, а в 2018 році – 2,2 обороти.

Зменшення оборотності є негативним фактором та свідчить про погіршення ефективності використання оборотних активів підприємства. Причиною є виготовлення неякісної продукції, яку підприємство не може реалізувати за відповідний аналізований період. Також, причиною зменшення оборотності оборотних активів є придбання запасів (виробничих запасів) в надлишку, тобто дані запаси не приймають участі у виробничому процесі.

Наступним показником є коефіцієнт ефективності використання оборотних активів, який показує обсяг прибутку підприємства, що припадає на одиницю оборотних активів, його зростання в динаміці буде говорити про підвищення ефективності використання оборотних коштів. Розглянемо детальніше його динаміку у ТОВ «Теплоізол» (рис. 3.4).

Рис. 3.4 Динаміка коефіцієнту ефективності використання оборотних активів ТОВ «Теплоізол» за 2014-2018 рр.

Як видно з наведеного графіку, цей коефіцієнт має негативну динаміку до зростання. Особливо відзначається зменшення даного показника із 2016 року. Як зазначалось, 2016 рік був найкращим для даного підприємства, рентабельність оборотних активів в 2016 році склала 70%, а в 2018 році 10%. Це відбулось за рахунок того, що підприємство мало витратило ресурсів на маркетингову політику, рекламу. У зв'язку із цим, підприємство не змогло реалізувати продукції більше чим планувало.

Ще одним показником ефективності використання оборотних активів досліджуваного підприємства є коефіцієнт участі (завантаження) оборотних активів в кожній гривні обороту. Цей показник є зворотним до коефіцієнта

оборотності, зниження його в динаміці буде виступати критерієм ефективної оцінки. Розглянемо його детальніше на рис. 3.5.

По окремих видах оборотних активів і по підприємству в цілому встановлюють, наскільки змінилась їх оборотність і скільки в результаті цього вивільнено або додатково вкладено коштів.

Динаміка коефіцієнта свідчить про сильне завантаження оборотних активів в розрахунку на кожну гривню на підприємстві.

Здійснюючи аналіз дебіторської та кредиторської заборгованості доцільно оцінити ефективність використання та якісного складу дебіторської та кредиторської заборгованості на ТОВ «Теплоізол» (Додаток К.3).

Показник співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості за досліджуваний період зменшився до рівня 1, що наближене до рекомендованого значення, та свідчить про здатність ТОВ «Теплоізол» розраховатися з кредиторами за рахунок дебіторів протягом року.

Отже, аналіз ефективності оборотних активів показав низьку швидкість обертання оборотних активів, що свідчить про необхідність удосконалення їх корисного використання, та зменшення кількості нерентабельних оборотних активів. Підприємству необхідно посилювати аналітичну складову управління оборотними активами.

3.2 Шляхи удосконалення аналізу ефективності використання оборотних активів ТОВ «Теплоізол»

Загалом, при здійсненні економічного аналізу оборотних активів доцільно застосовувати систему комплексного аналізу та оцінки стану ефективності їх використання (рис.3.6)

Зазвичай, аналіз використовується відділом аналізу та контролю, фінансовим та маркетинговим відділом. Згідно зі специфіки кожного відділу застосовуються різні види аналізу, досліджуються різні об'єкти, виводяться різні результати і приймаються різні управлінські рішення. Однак, можна

виділити загальну методику збору інформації, та виведення результатів аналізу.

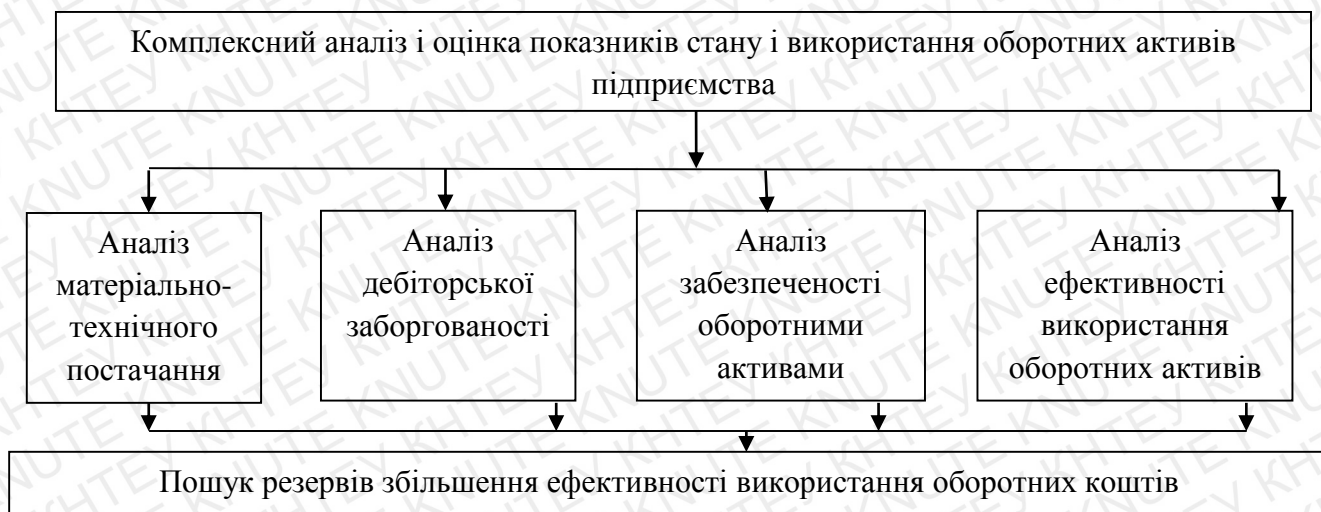

Рис.3.6 Система комплексного економічного аналізу і оцінки стану ефективності використання оборотних коштів ТОВ «Теплоізол»

Розглянемо загальну схему, яка показує з чого складається аналіз даних (рис. 3.7).

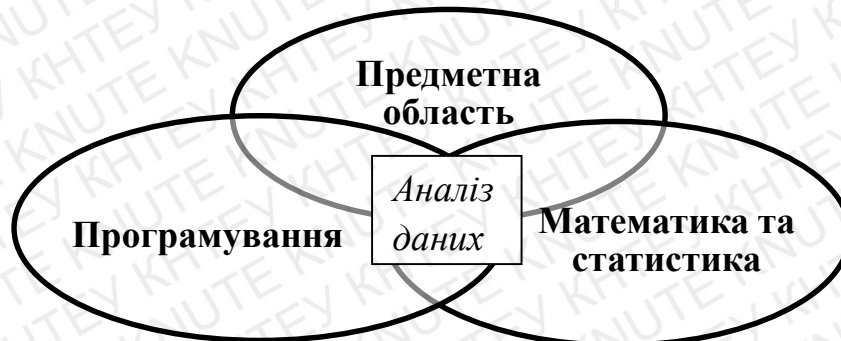

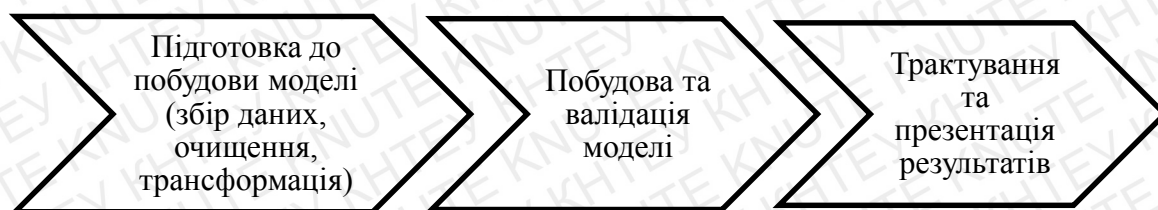
Рис. 3.7 Основні компоненти аналізу оборотних активів ТОВ «Теплоізол»

Як видно з наведеної схеми, в першу чергу - це знання предметної області. Це дозволяє розуміти, які проблеми потребують першочергового вирішення. Так, у кожного з відділів є своя сфера відповідальності та різні встановлені цілі, тому і предметна область буде відрізнятися і кожного відділу вона буде своя власна, хоча можливі застосування однакового ряду даних. Наприклад, для маркетингового відділу першочерговим завданням є збільшення продажів, тому буде досліджуватись об'єми реалізації, залежність

кількості проданого товару в залежності від акцій, реклами та тому подібне. Для відділу аналізу та контролю важливим є відсутність помилок та порушень на підприємстві, здійснюється аналіз, яких з працівників допускає найменше помилок, що є причиною тих чи інших відхилень. Фінансовий відділ здійснює загальний аналіз діяльності підприємства, основних фінансових показників в залежності від внутрішніх та зовнішніх факторів.

Процес аналізу даних складається з трьох етапів (рис.3.8)

Рис. 3.8 Процес аналізу оборотних активів ТОВ «Теплоізол»

Спочатку дані потрібно підготувати, тобто зібрати, очистити та відібрати ті, які потрібні для моделі. Збір даних відбувається у CRM системі, при їх первинному внесенні кожним співробітником. Система побудована таким чином, що дані можна відфільтрувати за необхідними критеріями, а далі експортувати їх у той формат даних, яким буде користуватись аналітик. Для побудови моделі використовуються різні методи та засоби. Основними інструментами побудови моделі та аналізу даних являються математичні та статистичні моделі, та такі засоби програмування як MS Excel та мова програмування R. Вибір того чи іншого засобу залежить від складності розрахунків, та мети аналізу. MS Excel використовуються при здійсненні простих аналітичних розрахунків, виведення стандартних моделей, саме ним користується відділ контролю та аналізу та бухгалтерія. Наприклад, при складанні списків переданих документів до бухгалтерії, відділ аналізу та контролю використовує сортування документів за датою, контрагентом. Бухгалтерія, у свою чергу використовує функцію «повторення даних», для порівняння даних, що знаходяться у CRM системі, та в 1С:Підприємство 8.

Більш складною для аналізу даних, але працездатнішою є мова програмування R, яку використовують відділ маркетингу та фінансовий відділ.

При побудові моделі використовуються різні формати даних та рівні виміру. Існують такі види представлення аналітичних даних при здійсненні аналізу оборотних активів ТОВ «Теплоізол»:

- кількісні:
  - дискретні (наприклад, кількість в шт. реалізованої продукції одиниць за один день);
  - неперервні (наприклад, вага, об'єм);
- категоріальні
  - невпорядковані (наприклад, назви готової продукції, контрагентів)
  - бінарні (так, ні; 0,1);
  - впорядковані (наприклад, відвантажено або не відвантажено)

Також, для побудови моделі використовують різні рівні виміру, такі як інтервал, точка, відношення. Стартовим елементом для аналізу оборотних активів є матриця даних, якій передують етапи збору, очищення та представлення у табличному вигляді. По рядках – респонденти, суб'єкти, учасники, спостереження По стовпцях - характеристики кожного запису(змінні). Також важливо звертати увагу на одиниці виміру а також яким чином були зібрані ці дані. Матриці даних вже були наведені та використовувались у даній роботі при здійсненні аналізу основних показників у другому розділі. Подібні матриці, використовуються і робітниками, які займаються аналізом на підприємстві. При здійсненні аналізу, також використовуються частотні таблиці, центральна тенденція (середнє значення, мода, медіана), візуальний аналіз, побудова різноманітних видів діаграм та графіків.

Останній етап - трактування результатів чи не найважливіша частина дослідження. Тут ми демонструємо на яке питання ми шукали відповідь, які дані використовували та що отримали в результаті. Невірне трактування

результатів дослідження дозволяє здійснювати маніпуляції. Однак, іноді складається ситуація, що й правильне дослідження може мати двоє трактування (наприклад, парадокс Сімпсона).

Як зазначалось в структурі оборотних активів ТОВ «Теплоізол» значна питома вага належить дебіторській заборгованості за товари, роботи, послуги. Аналіз дебіторської заборгованості передбачає здійснення оцінки її якісного стану та визначення можливості її вчасного погашення а також доцільності формування резерву сумнівних боргів.

На законодавчому рівні відсутня методика розрахунку резерву сумнівних боргів, разом з тим, відповідно до П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість». Величина резерву сумнівних боргів визначається як сума добутків поточної дебіторської заборгованості та коефіцієнта сумнівності відповідної групи (рис. 3.9).

$$\text{Резерв сумнівних боргів} = \text{Поточна дебіторська заборгованість} \times \text{Коефіцієнт сумнівності}$$

Рис. 3.9 Розрахунок резерву сумнівних боргів підприємства

Коефіцієнт сумнівності, як правило, зростає зі збільшенням строків непогашення дебіторської заборгованості. Разом з тим, доцільно доповнити критерії за якими підприємства будуть визначати резерв сумнівних боргів:

- порушення справи про банкрутство;
- наявність претензій з боку інших контрагентів або держави;
- прострочення сплати боргу на n днів;
- ухилення дебіторів від спроб фіксування графіків погашення заборгованості.

Даний перелік може доповнюватись самим підприємством в залежності від специфіки його діяльності. Якщо в якості критерію обрати кількість днів прострочення боргу, то можливо досягнути суттєвого зниження трудомісткості за умови автоматизованого обліку розрахунків з дебіторами. Сучасні програмні продукти для автоматизації бухгалтерського обліку

контролюють строки заборгованості та дозволяють запрограмувати автоматичне нарахування резерву за умови прострочення боргу на певну кількість днів.

З метою удосконалення аналізу дебіторської заборгованості ТОВ «Теплоізол» запропонована аналітична відомість з розрахунку коефіцієнта сумнівності на основі класифікації дебіторської заборгованості

Заповнюючи таблицю необхідно враховувати умови договору з дебітором а також кількість прострочених днів оплати від строку договору. Також за даними таблиці, можна визначити суму простроченої заборгованості за кожним з дебіторів. Якщо при аналізі дебіторської заборгованості виявлена безнадійна заборгованість, то її сума заноситься у рядок “Сума безнадійної заборгованості ” у відповідну колонку.

Дану таблицю ТОВ «Теплоізол» може підлаштувати під власні потреби, деталізуючи або узагальнюючи інформацію про терміни прострочення дебіторської заборгованості зважаючи на те, що в П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість» немає чіткого визначення періодів непогашення дебіторської заборгованості.

Згідно проведених досліджень, для покращення ефективного аналізу за найліквіднішими активами підприємства (грошовими коштами), пропонується вдосконалити внутрішню звітність на ТОВ «Теплоізол», а саме створювати окремі щомісячні аналітичні відомості (реєстри) надходження та витрачання грошових коштів. Приклад аналітичної відомості з обліку грошових коштів на ТОВ «Теплоізол» наведена в табл. 3.5

Дана аналітична відомість надасть змогу керівникові наглядно бачити надходження і витрачання коштів на поточному та валютному рахунках, мету, суми та контрагентів.

Інформація з даних відомостей може використовуватися для складання платіжного календарю, допоможе проаналізувати строки надходження більшої частини сум коштів і їх витрачання, у прийнятті рішень, покращить ефективність та дієвість управління, підвищить прозорість та якість бухгалтерського обліку.

Запропонована відомість буде складатися на підставі первинних та зведених документів щодо обліку грошових коштів. Тому правдивість цієї інформації буде залежати від правильності організації та ведення обліку грошових коштів.

Проведені дослідження, дозволили надати пропозиції з удосконалення ефективності використання оборотних активів ТОВ «Теплоізол»:

– зменшення частки виробничих запасів, щоне використовуються в діяльності та зниження витрат на їх утримання;

– реструктуризація дебіторської заборгованості (проведення обліку векселів в банку, здійснення факторингових операцій);

- прискорення оборотності оборотних активів;

- підвищення рентабельності оборотних активів;

- мінімізація витрат оборотних активів у процесі їх використання;

- оптимізація запасів сировини і незавершеного виробництва;

- скорочення тривалості вироб-ничого циклу;

- поліпшення організації матеріально-технічного забезпечення;

- прискорення реалізації товарної продукції;

- зменшення надлишку оборотних активів;

- реструктуризація дебіторської заборгованості;

- зменшення грошових коштів у касі та рахунках у банку, з метою зменшення ризику їх знецінення;

- створення обсягів запасів сировини у відповідності до встановлених нормативів.

Отже, ефективність використання оборотних активів забезпечує підприємству належний майновий та фінансовий стан. Розрахунок показників

оборотності можна здійснювати не лише за звітний рік, а й звітний місяць, квартал, що дасть змогу оперувати інформацією зміни ділової активності в часовому просторі. У подальших дослідженнях нами буде досліджено, яка зміна ефективності використання оборотних активів сприятиме фінансовій кризі на підприємстві.

Висновок до розділу 3

1. Тривалість обороту дебіторської заборгованості характеризує середній період інкасації дебіторської заборгованості, тобто період її погашення. У 2016 р. тривалість обороту становила майже 19 днів, а в 2018 році - 56 дні. Дана динаміка є негативною та свідчить про погіршення ефективності діяльності досліджуваного підприємства.

2. Показник співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості за досліджуваний період зменшився до рівня 1, що наближене до рекомендованого значення, та свідчить про здатність ТОВ «Теплоізол» розраховатися з кредиторами за рахунок дебіторів протягом року.

3. В роботі запропонована модель аналізу ефективності використання оборотних активів на ТОВ «Теплоізол», яка дозволить здійснювати аналіз ефективно з використанням засобів автоматизації. Запропонована аналітична відомість з розрахунку коефіцієнта сумнівності на основі класифікації дебіторської заборгованості за минулий період. Дана відомість дозволить визначити суму простроченої заборгованості за кожним з дебіторів та визначити суму непогашення дебіторської заборгованості.

4. Згідно проведених досліджень, для покращення ефективного аналізу за найліквіднішими активами підприємства (грошовими коштами), пропонується вдосконалити внутрішню звітність на ТОВ «Теплоізол», а саме створювати окремі щомісячні аналітичні відомості (реєстри) надходження та витрачання грошових коштів. Дана аналітична відомість надасть змогу керівникові наглядно бачити надходження і витрачання коштів на поточному та валютному рахунках, мету, суми та контрагентів.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ:

Випускна кваліфікаційна робота присвячена удосконаленню аналізу ефективності використання оборотних активів промислового підприємства. За результатами аналізу сформульовані наступні висновки:

1. В роботі наведена класифікація оборотних активів підприємства за класифікаційними ознаками, які дозволяють здійснити якісно аналіз ефективності використання оборотних активів підприємства.

2. Одним із основних показників, який свідчить про ефективність використання оборотних коштів є коефіцієнт оборотності оборотних коштів в кількості оборотів та в днях. Чим швидше обертаються оборотні активи, тим ефективніше здійснюється їх використання та тим кращими будуть фінансові результати підприємства. Збільшення коефіцієнта оборотності в динаміці свідчить про прискорення оборотності оборотних коштів. За даного збільшення, збільшується обсяг продажів на 1 грн вкладену в оборотні кошти.

3. Рентабельність оборотних активів загальний показник ефективності використання оборотних активів, характеризує відношення величини чистого прибутку отриманого підприємством у звітному періоді до оборотних активів підприємства.

4. В роботі запропоновано вітчизняним підприємствам під час аналізу ефективності використання оборотних активів розробляти відповідну програму проведення економічного аналізу. Показниками оцінки та аналізу оборотних активів підприємства є показники ліквідності та ділової активності.

5. З метою оптимізації та пришвидшення оборотності оборотних активів, підприємства можуть застосовувати відповідні заходи з нормалізації платіжного обороту підприємства: більш економно використовувати енерго-тепло- водоресурси (виключати зайві платежі); купувати товарно-матеріальні цінності на умовах відстрочки платежу; забезпечувати вчасність погашення дебіторської заборгованості зважаючи на фінансовий стан дебіторів.

6. В роботі здійснена оцінка діяльності ТОВ «Теплоізол». Дане підприємство функціонує більше 8 років та займається виробництвом

високоякісних теплоізоляційних матеріалів на основі поліетилену (полотно фольговане, полотно радіаторне, демферна лента, і т.д). Для забезпечення своєї діяльності на ТОВ «Теплоізол» створено статутний фонд у розмірі 523,7 грн. Бухгалтерський облік здійснюється відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку. Відповідно до Наказу про облікову політику встановлено вести електронну систему обліку з використанням 1С: Підприємство 8.0».

7. За даними аналізу найкращим роком щодо отримання прибутку за останні п'ять років був 2016 р. (сума чистого прибутку – 3692,7 тис.грн), а найгіршим роком - 2015р. (сума прибутку -244,9 тис.грн). З 2016 р. по 2018 р. ТОВ «Теплоізол» величина чистого прибутку дещо зменшується за рахунок випереджаючого зростання витрат над доходами, а також за рахунок зменшення попиту на продукцію даного підприємства.

8. Загальна вартість майна ТОВ «Теплоізол» за останні роки значно збільшилась, майже в 10 разів. В 2014 році валюта балансу складала – 2195,5 тис.грн., а вже в 2018 році – 19273,9 тис.грн. Це є позитивними змінами, оскільки збільшення активів свідчить про покращення економічного потенціалу підприємства, його ваги на ринку. Така зміна в обсязі активів підприємства була зумовлена збільшенням як необоротних, так і оборотних активів.

9. Необоротні активи підприємства, повністю сформовані за рахунок основних засобів. Дана стаття активів за аналізований період збільшилась, що свідчить про ступінь покриття (окупності) основного капіталу (за ступенем зношуваності). Так, основні засоби в 2014 році склали 447,4, а вже в 2018 році- 1892,2. Така позитивна динаміка відбулась за рахунок придбання нового обладнання для виробництва готової продукції.

10. Якщо порівняти оборотні та не оборотні активи, то можна відзначити, що оборотні активи займають приблизно 77 % в сукупних активах підприємства. Збільшення оборотних активів відбулося за рахунок збільшення запасів, іншої поточної дебіторської заборгованості.

11. В 2018р. в порівнянні з 2017 р. запаси збільшилися на 5630,9 тис.грн причиною чого може бути зростання виробництва продукції. Так в 2014 році готова продукція складала – 1153,7тис.грн а вже в 2018 році – 3766,1тис.грн. Підприємство збільшило обсяги виробництва продукції, разом з тим не змогло в повній мірі її реалізувати, тому порівнюючи чистий прибуток необхідно відзначити, що він дещо зменшився за аналізований період.

12. 2016 рік для підприємства був найвдалішим, сума власного капіталу складала 1828,7 тис.грн, та мала додатне значення. Поточні зобов'язання значно збільшилися в 2018 році в порівнянні з 2017 роком за рахунок збільшення кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги, а також за рахунок збільшення інших поточних зобов'язань.

13. Відповідно до облікової політики ТОВ «Теплоізол», облік запасів здійснюється наступним чином. Первісну вартість запасів, придбаних за плату підприємство визначає відповідно до П(С)БО 9, первісну вартість запасів, виготовлених власними силами, визначає згідно П(С)БО 16. При відпуску запасів у виробництво, продажу чи іншому вибутті ТОВ «Теплоізол» здійснює їх оцінку за методом ФІФО. В роботі розкритий первинний, поточний та підсумковий облік оборотних активів.

14. За останній аналізований період, оборотні активи збільшилися на 144,5 %. Це відбулось за рахунок збільшення запасів (на 123,9 %), дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги (на 266,1 %). На нашу думку, збільшення оборотних активів відбулось за рахунок того, що почало виготовляти більше продукції. Так, за останній аналізований період, готова продукція збільшилась на 618,2 %.

15. Рентабельність оборотних активів має негативну динаміку до зростання. Особливо відзначається зменшення даного показника із 2016 року. Як зазначалось, 2016 рік був найкращим для даного підприємства, рентабельність оборотних активів в 2016 році склала 70%, а в 2018 році 10 %. Це відбулось за рахунок того, що підприємство мало витратило ресурсів на

маркетингову політику, рекламу. У зв'язку із цим, підприємство не змогло реалізувати продукції більше чим планувало.

16. Перевищення темпів зростання кредиторської заборгованості над темпами зростання виручки від реалізації призвели до зростання тривалості обороту кредиторської заборгованості (в днях). Так, в 2016р. – 14,5 днів, в 2018 р. – 75 днів. Показник співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості за досліджуваний період зменшився до рівня 1, що наближене до рекомендованого значення, та свідчить про здатність ТОВ «Теплоізол» розраховатися з кредиторами за рахунок дебіторів протягом року.

17. В роботі запропонована модель аналізу ефективності використання оборотних активів на тов «Теплоізол», яка дозволить здійснювати аналіз ефективно з використанням засобів автоматизації.

18. Запропонована аналітична відомість з розрахунку коефіцієнта сумнівності на основі класифікації дебіторської заборгованості за минулий період. Дана відомість дозволить визначити суму простроченої заборгованості за кожним з дебіторів та визначити суму непогашення дебіторської заборгованості.

19. Згідно проведених досліджень, для покращення ефективного аналізу за найліквіднішими активами підприємства (грошовими коштами), пропонується вдосконалити внутрішню звітність на ТОВ «Теплоізол», а саме створювати окремі щомісячні аналітичні відомості (реєстри) надходження та витрачання грошових коштів. Дана аналітична відомість надасть змогу керівникові наглядно бачити надходження і витрачання коштів на поточному та валютному рахунках, мету, суми та контрагентів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Аналіз господарської діяльності : [навч. посіб.] / Шевчук В. О., Коновалова О. В., Пантелеєв В. П.; Нац. акад. статистики, обліку та аудиту Держкомстату України. – К. : ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2011. – 399 с.
2. Аналіз господарської діяльності [текст] : навч. посіб. / [за заг. ред. І. В. Семенко, Т. Д. Косової] – К. : Центр учбової літератури, 2013. – 384 с. 3. Базилінська О. Я. Фінансовий аналіз: теорія та практика : [навч. посіб.] / О. Я. Базилінська ; 2-ге вид. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 328 с.
3. Баканов М. И. Теория экономического анализа / М. И. Баканов. – М. : Финансы и статистика, 2011. – 416 с.
4. Барабаш Н.С. Аналіз господарської діяльності: Навч. посіб. / За заг. ред. Є.В. Мниха. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т: 2005, – 397с.
5. Вірстюк Н. В. Удосконалення системи обліку та управління дебіторської заборгованості на сучасному етапі / Н. В. Вірстюк, І. І. Воронцова // Буковинська державна фінансова академія. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/13_NMN_2011/Economics/7_86543.doc.htm.
6. Голов С.Ф. Бухгалтерський облік та фінансова звітність за міжнародними стандартами: [Практичний посібник] / С.Ф. Голов, В.М. Костюченко. – К.: Лібра, 2014. – 880 с.
7. Господарський Кодекс України. Із змінами, внесеними згідно із Законами № 3205-IV від 15.12.2005 [електронний ресурс]. режим доступу // zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?
8. Гринів Б. В. Економічний аналіз торговельної діяльності : [навч. посіб.] / Б. В. Гринів. – К. : Центручбової літератури, 2011. – 392 с.
9. Давидов Г. М. Стратегічний аналіз: навч. посіб. – 2-ге вид., стер. / Г. М. Давидов, В. М. Малахова. – К. : Знання, 2014. – 389 с.
10. Дробишева О.О. Роль оборотних засобів у виробничому процесі підприємства. / Дробишева О.О. // Науковий журнал «Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії» - 2016 - Випуск №2 – с.19
11. Економічний аналіз : навч. посібн. / М. А. Болюх, В. З. Бурчевський, М. І. Горбаток та ін. ; за ред. акад. НАНУ, проф. М. Г. Чумаченка. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К. : КНЕУ, 2013. – 556 с.
12. Економічний аналіз: навч. посібник. Заред. Волкової Н.А. / Н. А. Волкова, Р. М. Волчек, О. М. Гайдаєнко. та ін. – Одеса: ОНЕУ, ротاپронт. – 2015. – 310 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/5717/>

13. Єгорова О. В. Аналіз господарської діяльності: [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів аграрного профілю] / О. В. Єгорова, Л. О. Дорогань-Писаренко, О. Ю. Литвин. – Полтава : РВВДПДАА, 2016. – 306 с.
14. Єгорова О. В., Дорогань-Писаренко Л. О., Тютюнник Ю. М. Економічний аналіз: навч. посіб. Полтава : РВВДПДАА, 2018. 290 с.
15. Єдинак Т.С. Проблеми управління дебіторською заборгованістю підприємства в умовах фінансово-економічної кризи [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://fireartcils.com/economica-pidriemstv-v-umovaxfinansovo-economichnoi-krizi-yedinak-t-s.html>.
16. Єпіфанова І.Ю., Джеджула В.В. Фінансовий аналіз та звітність: практикум. Вінниця: ВНТУ, 2017. 143 с.
17. Єршова Н. Ю. Удосконалення методичного підходу до аналізу оборотних коштів як фактору ефективності діяльності промислового підприємства / Н. Ю. Єршова // Вісник Нац. техн. ун-ту "ХПІ". –Харків : НТУ "ХПІ". –2012. – № 45 (951). –С. 37-46.
18. Ізмайлова К.В. Фінансовий аналіз: Навч. посіб. / К.В. Ізмайлова. – К.: МАУП, 2011. – 152 с.
19. Інструкція про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій Міністерства Фінансів України від 31.11.1999 р. № 291 - режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99>
20. Кодацький В.П. Шляхи ефективного управління оборотними активами промислових підприємств. Актуальні проблеми економіки. 2010. № 4. С. 271–274.
21. Козак І. І. Економічний аналіз [Текст]: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / І. І. Козак; Львів. регіон. ін-т держ. упр. Нац. акад. держ. упр. При Президенті України. – 2-ге вид. – Л. : ЛРІДУНАДУ, 2010. – 217 с.
22. Костецький Я.І. Аналіз складу і структури оборотних активів підприємства /Інноваційна економіка – 2014.-№1 - [Електронний ресурс]. – Режим доступу:http://www.irbis-nbuv.gov.ua/.../cgiirbis_64.exe?..
23. Кривов'язюк І. В. Економічна діагностика: [навч. посібник] / І. В. Кривов'язюк – К. : Центр учбової літератури, 2013. – 450 с.
24. Кузьмін О. Є. Економічна діагностика: [навч. посібник] / О. Є. Кузьмін, О. Г. Мельник. – К. : Знання, 2012. – 318 с
25. Купріна Н.М. Особливості аналізу оборотних активів підприємства в сучасних умовах / Економіка харчової промисловості Том 10, Випуск 4-2018р. .[Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://oaji.net/articles/2019/3396-1555230208.pdf>

26. Лебедева А.М. Методичні аспекти аналізу ефективності використання оборотних активів підприємства / А.М. Лебедева // Зовнішня торгівля, економіка, фінанси, право. – 2015р. - №1. – ст. 67-69.

27. Мних С. В. Економічний аналіз : [підручник] / С. В. Мних. – К. : Центр навчальної літератури, 2011. – 630 с.

28. Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: наказ Міністерства фінансів України №73 від 07.02.2013р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>

29. Організація і методика економічного аналізу : [навч. посіб.] / [Косова Т. Д., Сухарев П. М., Ващенко Л. О. та ін.]. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 528 с.

30. Останкова Л. А. Аналіз, моделювання та управління економічними ризиками : навч. посіб. / Л. А. Останкова, Н. Ю. Шевченко. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 256 с.

31. Петряева З. Ф. Аналіз господарської діяльності : навч. посіб. / З. Ф. Петряева. – Харків : ХНЕУім. С. Кузнеця, 2015. – 372 с.

32. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси»: затв. наказом Мінфіну України від 20.10.99 р. № 246 і зареєстровано в Мінюсті України від 02.11.99 за № 751/4044 // www.rada.gov.ua.

33. Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість» Затверджений наказом Міністерства Фінансів України від 08.10.1999р. № 237 [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99>

34. Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» 29.11.1999р. № 290 [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.nibu.factor.ua/ukr/info/instrbuh/psbu15/>

35. Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» 31.12.1999р. № 318 [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.nibu.factor.ua/ukr/info/instrbuh/psbu16/>

36. Полторак А. С. Визначення сутності оборотних активів: сучасні науково методичні підходи [Електрон. ресурс]. / Полторак А. С. // Визначення сутності оборотних активів: сучасні науково методичні підходи – Миколаїв - №7 – 2013. Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2171>

37. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні: Закон України Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/996-14> від 16.07.1999 № **996-XIV** режим доступу // <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3125>

38. Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом: Закон України від 23.04.2014 №23 - режим доступу: [http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2343-](http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2343-12)

39. Решитова А. А. Проблемы анализа материальных оборотных активов // Молодой ученый. — 2016. — № 11. — С. 933-935. —URL <https://moluch.ru/archive/115/30721/> (дата звернення:(8.10.2018).
40. Савицкая Г. В. Анализ хозяйственной деятельности предприятия: учебник / Г. В. Савицкая. – Минск: ООО «Новое знание», 2010. – 688 с.
41. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства: навч. посібник. — 3-те вид., випр. і доп. — К. : Знання, 2012. — 668с.
42. Селіверстова Л. С. Фінансовий аналіз : [навч.-метод. посіб.] / Л. С. Селіверстова, О. В. Скрипник ; за заг. ред. С. М. Безрутенка. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 274 с.
43. Серединська В.М. Економічний аналіз: [навч. посібник] / В. М. Серединська, О. М. Загородна, Р. В. Федорович. – Тернопіль : Астон, 2010. – 592 с.
44. Сікетіна Н.Г., Іпатова А.П., Овод М.А. Аналіз ефективності використання оборотних активів підприємства.- Вісник НТУ «ХПІ» №47 (1323)-2018р.- Електронний ресурс-Режим доступу: http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/39803/1/vestnik_KhPI_2018_47_Sikietina_Analiz_efektyvnosti.pdf
45. Сіменко І. В. Аналіз господарської діяльності / І. В. Сіменко – К. : Центр учбової літератури, 2013. – 384 с.
46. Стратегічний аналіз : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. усіх спец. / О. В. Кочетков, О. М. Кобилкін, С. В. Кобилкіна, Ю. Г. Бережна, Р. В. Марков, А. М. Брагінець ; заред. проф. О. В. Кочеткова. – 3-є вид., випр. – Київ : Кондор-Видавництво, 2017. – 412 с
47. Суков Г.С. Оцінка оборотних активів машинобудівних підприємств: напрями проведення економічного аналізу / Вісник ЖДТУ №3(33)- 2015р.
48. Фінансовий аналіз. Навчальний посібник / М.Р.Лучко, С.М.Жукевич, А.І. Фаріон– Тернопіль:, ТНЕУ, –2016 –304с.
49. Харченко Н. В. Ефективність використання оборотних активів виробництва на підприємствах // Економічна наука. – 2016, №11. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:http://www.investplan.com.ua/pdf/11_2016/5.pdf
50. Цицюра Н.О., Петренко В.А. Шляхи підвищення ефективності використання оборотних коштів на підприємстві http://www.confcontact.com/20110225/ek8_cicyura.php (дата звернення: 11.11.2018).
51. Черкасова І.О. Анализ хозяйственной деятельности д.СПб :Издательский Дом«Нева».—192с..2003- — URL <http://finlit.online/ekonomicheskij-analiz-ekonomika/analiz-oborotnyih-aktivov-10215.html> (дата звернення: 28.10.2018).

52. Чумаченко М.Г. Економічний аналіз: Навч. посібник / М.А. Болюх, В.З. Бурчевський, М.І. Горбатов та ін.; За ред. акад. НАНУ, проф. М.Г. Чумаченка. — Вид. 2-ге, перероб. і доп. — К.: КНЕУ, 2013. — 556 с.
53. Чухно С.І. Методика аналізу дебіторської заборгованості підприємства / С.І. Чухно // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://intkonf.org/chuhno-is-metodika-analizu-debitorskoyi-zaborgovanosti-pidpriemstva>.
54. Шпанковська Н. Г. Аналіз господарської діяльності: теорія, методика, розбір конкретних ситуацій: [навч. посіб.] / Н. Г. Шпанковська, Г. О. Король, К. Ф. Ковальчук [таін.] ; заред. К. Ф. Ковальчука — К. : Центручбової літератури, 2012. — 328 с.
55. Ютюнник Ю. М. Фінансовий аналіз : частина II [навч. посіб.] / Ю. М. Тютюнник; 2-ге вид., перероб. і доп. — Полтава : РВВПДАА, 2014. — 394 с.

Додатки

Динаміка доходів, витрат та фінансових результатів ТОВ «Теплоізол» за 2014-2018рр.

Показники	Значення, тис.грн.					Абсолютне, +/-			
	2014 р	2015р	2016р.	2017р.	2018р.	2015р	2016р.	2017р.	2018р.
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	230 02,2	25885,1	37669, 7	36185,9	38632, 5	2882,9	11784,6	-1483,8	2446,6
Інші операційні доходи	-	-	-	78,0	-	0	0	78	-78
Інші доходи	141, 3	10,0	13,0	0,5	3,0	-131,3	3	-12,5	2,5
Разом доходи	231 43,5	25895,1	37682, 7	36264,4	38635, 5	2751,6	11787,6	-1418,3	2371,1
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	155 39,3	22261,7	26957, 5	32540,0	30320, 8	6722,4	4695,8	5582,5	-2219,2
Інші витрати	-	-	-	-	-	0	0	0	0
Інші операційні витрати	699 7,9	3388,5	7032,5	816,0	6461,4	-3609,4	3644	-6216,5	5645,4
Разом витрати	225 37,2	25650,2	33990, 0	33356,0	36782, 2	3113	8339,8	-634	3426,2
Фінансовий результат до оподаткування	606, 3	244,9	3692,7	2908,4	1853,3	-361,4	3447,8	-784,3	-1055,1
Чистий прибуток	606, 3	244,9	3692,7	2908,4	1853,3	-361,4	3447,8	-784,3	-1055,1

Динаміка активів, капіталу та зобов'язань ТОВ «Теплоізол» за 2014-2018 рр.

Показники	Значення, тис.грн.					Абсолютне, +/-			
	2014р	2015р	2016р.	2017р.	2018р.	2015р	2016р.	2017р.	2018р.
	Необоротні активи	447,4	415,4	853,8	1780,7	1829,2	-32	438,4	926,9
1.1.Основні засоби	447,4	415,4	853,8	1780,7	1829,2	-32	438,4	926,9	48,5
2. Оборотні активи	1748,1	2601,8	5253,0	7134,4	17444,7	853,7	2651,2	1881,4	10310,3
2.1 Запаси	1153,7	987,4	2654,1	4543,2	10174,1	-166,3	1666,7	1889,1	5630,9
в т.ч. готова продукція	1153,7	987,4	307,2	524,4	3766,1	-166,3	-680,2	217,2	3241,7
2.2 Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	589,4	1269,3	1798,8	1641,0	6008,5	679,9	529,5	-157,8	4367,5
2.3 Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	-	290,5	203,9	-	-	290,5	-86,6	-203,9	0
2.3 Грошові кошти та їх еквіваленти	5,0	54,6	596,2	892,1	983,6	49,6	541,6	295,9	91,5
2.4 Інші оборотні активи	-	-	-	58,1	278,5	0	0	58,1	220,4
3.Валюта балансу	2195,5	3017,2	6106,8	8915,1	19273,9	821,7	3089,6	2808,3	10358,8
4.Власний капітал	-2108,9	-1864,0	1828,7	4737,1	6590,4	244,9	3692,7	2908,4	1853,3
4.1 Зареєстрований капітал	523,7	523,7	523,7	523,7	523,7	0	0	0	0
4.2 Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	-2632,6	-2387,7	1305,0	4213,4	6066,7	244,9	3692,7	2908,4	1853,3
5.Поточні зобов'язання	4304,4	4881,2	4278,1	4178,0	12683,5	576,8	-603,1	-100,1	8505,5
5.1 Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	2686,8	2664,0	1074,0	2877,5	6293,1	-22,8	-1590	1803,5	3415,6
5.2 Кредиторська заборгованість з бюджетом	306,6	-	-	-	10,7	-306,6	0	0	10,7
5.2 Кредиторська заборгованість зі страхування	-	-	12,8	11,2	12,1	0	12,8	-1,6	0,9
5.2 Кредиторська заборгованість за розрахунками з оплати праці	-	-	46,8	40,9	44,2	0	46,8	-5,9	3,3
5.3 Інші поточні зобов'язання	1311,0	2217,2	3133,2	1248,4	6323,4	906,2	916	-1884,8	5075

Первинні документи про відображення операцій із руху матеріальних оборотних активів ТОВ «Теплоізол»

№ з/п	Назва	Призначення документа
1	Журнал обліку надходження вантажів (Ф. М-1)	Застосовується для реєстрації транспортних документів, пов'язаних з отриманням вантажів із залізниць, водних шляхів та оприбуткуванням їх на склад підприємства. Призначений для контролю за надходженням та оприбуткуванням запасів і запису даних про оплату рахунка, відмову від акцепту тощо
2	Довіреність (Ф. М-2)	Призначена для оформлення права окремої посадової особи бути довіреною особою підприємства при отриманні запасів
3	Прибутковий ордер (Ф. М-3)	Призначений для оприбуткування матеріалів, які надійшли на підприємство від постачальників або з переробки. Заповнюється при відсутності якісних та кількісних розбіжностей із документами постачальника, а також при оприбуткуванні запасів із переробки.
4	Товарно-транспортна накладна (Ф. М-5, М-6)	Призначена для обліку поставок запасів та розрахунків за їх перевезення автомобільним транспортом. Використовується для кількісного та якісного обліку запасів
5	Акт про приймання матеріалів (Ф. М-7)	Застосовується для оформлення приймання запасів, що мають кількісні та якісні розбіжності з даними супроводжуючих документів постачальника, а також при прийманні запасів, що надійшли без документів
6	Акт-вимога на заміну (додаткове відпускання) матеріалів	Заповнюється при разовому відпусканні запасів для виробничих потреб
7	Накладна на внутрішнє переміщення матеріалів (Ф. М-12)	Застосовується для обліку руху матеріалів усередині підприємства. Використовується для оперативного обліку на складах, аналітичного і синтетичного обліку руху запасів у бухгалтерії

Продовж. дод. В

8	Реєстр приймання-здачі документів (Ф. М-13)	Оформлюється приймання-передача первинних документів. Складається в одному примірнику матеріально відповідальною особою і передається до бухгалтерії підприємства разом із первинними документами і необхідними додатками
9	Відомість обліку залишків матеріалів на складі (Ф. М-14)	Складається на основі матеріальних звітів МВО і показує рух матеріальних цінностей на складі за день
10	Лімітно-забірна картка (Ф. М-8, М-8а, М-9, М-9а)	Призначена для оформлення відпускання матеріалів, як і систематично споживаються при виготовленні продукції, а також для поточного контролю за дотриманням встановлених лімітів відпускання запасів на виробничі потреби. Використовується для оперативного обліку на складі, аналітичного і синтетичного обліку відпускання запасів у межах затвердженого ліміту
11	Вимога (Ф. М-10, М-10а, М-11)	Заповнюється при разовому відпусканні запасів для виробничих та господарських потреб
12	Накладна на відпуск матеріалів на сторону (Ф.М-14, М-15)	Застосовується для оформлення відпускання матеріалів виробничим одиницям, об'єднанням чи стороннім організаціям

Облікове документування дебіторської заборгованості
ТОВ «Теплоізол»

Виникнення заборгованості	
361 "Розрахунки з вітчизняними покупцями"	362 "Розрахунки з іноземними покупцями"
Накладні, рахунки-фактури, акти прийнятих робіт, послуг, податкові накладні, договір про реалізацію продукції, надання послуг або виконання робіт, приймально-здавальницькі акти, замовлення на відповідний товар.	Комерційні документи (рахунки-фактури - invoice), платіжні документи на перерахування сум митних платежів та інших податків на рахунки митних установ, розрахунки бухгалтерії про наявність курсових різниць
Погашення заборгованості	
Виписки банку, прибуткові касові ордери, платіжні доручення	Виписки банку
372 "Розрахунки з підзвітними особами"	
Заява працівника з проханням дозволити відрядження	
Розпорядчий документ керівника (наказ) про направлення у відрядження	
Видатковий касовий ордер	
Звіт про використання коштів, наданих на відрядження, та додаток до звіту, розрахункові документи, що підтверджують витрати на відрядження	
Прибутковий касовий ордер	

Облікове документування дебіторської заборгованості

ТОВ «Теплоізол»

Виникнення заборгованості	
361 "Розрахунки з вітчизняними покупцями"	362 "Розрахунки з іноземними покупцями"
Накладні, рахунки-фактури, акти прийнятих робіт, послуг, податкові накладні, договір про реалізацію продукції, надання послуг або виконання робіт, приймально-здавальницькі акти, замовлення на відповідний товар.	Комерційні документи (рахунки-фактури - invoice), платіжні документи на перерахування сум митних платежів та інших податків на рахунки митних установ, розрахунки бухгалтерії про наявність курсових різниць
Погашення заборгованості	
Виписки банку, прибуткові касові ордери, платіжні доручення	Виписки банку
372 "Розрахунки з підзвітними особами"	
Заява працівника з проханням дозволити відрядження Розпорядчий документ керівника (наказ) про направлення у відрядження Видатковий касовий ордер Звіт про використання коштів, наданих на відрядження, та додаток до звіту, розрахункові документи, що підтверджують витрати на відрядження Прибутковий касовий ордер	

**Показники ефективності використання оборотних активів
підприємства***

Назва коефіцієнта	Формула	Характеристика
1	2	3
1. Коефіцієнт оборотності оборотних активів (Коб)	$K_{об} = Д / ОА_{ср}$	Характеризує скільки припадає доходу (виручки) від реалізації промислової продукції (Д) на 1 грн. вкладену в оборотні активи підприємства ($ОА_{ср}$). Збільшення даного показника свідчить про покращення ефективності використання оборотних активів підприємством. Даний коефіцієнт відноситься до показників ділової активності підприємства та потребує співставлення з показниками аналогічних підприємств.
2. Тривалість одного обороту в днях (Тод)	$T_{од} = 365 / K_{об}$	Характеризує швидкість обертання оборотних коштів підприємства. Чим меншою є тривалість одного обороту, тим швидше оборотні кошти роблять свій кругообіг, тим краще та ефективніше вони використовуються
3. Коефіцієнт Завантаження оборотних коштів	$Kз = ОА_{ср} / Т$	Характеризує скільки припадає оборотних коштів на 1 грн. реалізованих товарів. Т-товари, реалізовані підприємством.
4. Рентабельність оборотних активів	$Р_{оа} = Чп / ОА_{ср}$	Один із узагальнюючих показників ефективності використання оборотних активів підприємства. Показує скільки припадає чистого прибутку до 1 грн вкладеної в оборотні активи підприємства

*розроблено автором

Кореспонденція рахунків з обліку витрат на виробництво продукції

ТОВ «Теплоізол»*

№	Зміст операції	Документ (підстава)	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
			4 Дебет	5 Кредит	
1	2	3	4	5	6
1	Списано на виробництво сировину, матеріали та інші матеріальні запаси	Накладна	23	20 26	10000 5000
2	Виконані роботи, послуги іншими підприємствами для потреб основного виробництва	Акт виконаних робіт	23	68	15 000
3	Нараховано знос основних засобів виробничого призначення	Бухгалтерська довідка	23	13	6000
4	Нараховано заробітну плату з нарахуваннями та віднесено на основне виробництво	Бухгалтерська довідка	23	66 65	40000 21000
5	Списано загальновиробничі витрати на основне виробництво	Акт списання	23	91	30000
4	Одержано від виробництва готову продукцію за справедливою вартістю	Акт переміщення	26	23	107 000
5	Списано собівартість виконаних робіт та послуг на сторону	Бухгалтерська довідка	90	23	107000

Таблиця 3.2

Кореспонденція рахунків з обліку реалізації продукції власного

виробництва ТОВ «Теплоізол»*

№	Зміст операції	Документ (підстава)	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
			4 Дебет	5 Кредит	
1	2	3	4	5	6
1	Відвантажено продукцію покупцю	Накладна	90	26	51000
2	Відображено реалізацію продукції і заборгованість покупця	Бухгалтерська довідка	36	70	72000
3	Відображено податкове зобов'язання з ПДВ	Податкова накладна	70	64	12000
4	Списано на фінансовий результат: собівартість реалізованої продукції	Накладна, ТГН	79	90	51000
	дохід від реалізації		70	79	60000
5	Надійшла оплата від покупців	Платіжне доручення	31	36	72000

*розроблено автором на базі даних підприємства

Показники ефективності використання та якісного складу дебіторської та кредиторської заборгованості ТОВ «Теплоізол» за 2014-2018 рр.

Показник	Рік					Відхилення, %			
	2014	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018
Оборотність дебіторської заборгованості, оборотів	39,0	16,5	18,8	22,0	6,4	-22,4	2,2	3,2	-15,6
Тривалість обороту дебіторської заборгованості, днів	9,3	21,9	19,4	16,5	56,7	12,6	-2,5	-2,8	40,2
Оборотність кредиторської заборгованості, оборотів	5,1	8,3	25,1	11,3	4,8	3,1	16,7	-13,7	-6,4
Тривалість обороту кредиторської заборгованості, днів	70,3	43,6	14,5	32,2	75,8	-26,6	-29,1	17,7	43,6
Співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості	19,6	58,5	186,4	57,0	95,3	38,8	127,9	129,4	-38,2
Питома вага дебіторської заборгованості в оборотних активах, %	33,7	59,9	38,1	23,0	34,4	26,2	-21,8	-15,1	11,4
Питома вага кредиторської заборгованості в поточних зобов'язаннях, %	69,5	54,5	25,1	68,8	49,7	-14,9	-29,4	43,7	-19,1

Оцінка ефективності використання оборотних активів

ТОВ «Теплоізол» за 2014-2018 рр.*

№	Показник	2014р.	2015р.	2016р.	2017р.	2018р.
1	Чистий дохід від реалізації продукції, тис. грн	23002,2	25885,1	37669,7	36185,9	38632,5
2	Прибуток (збиток) підприємства, тис.грн	606,3	244,9	3692,7	2908,4	1853,3

3	Усього оборотних активів, тис. грн	1748,1	2601,8	5253	7134,4	17444,7
4	Швидкість обертання оборотних коштів (коефіцієнт оборотності) (1/3)	13,1	9,9	7,17	5,07	2,2
5	Коефіцієнт ефективності використання оборотних активів (2/3)	0,34	0,09	0,70	0,40	0,11
6	Коефіцієнт участі (завантаження) оборотних активів у кожній гривні (3/1)	0,075	0,100	0,139	0,197	0,451
7	Тривалість одного обороту, днів (365*р.6)	27	36	50	71	164

Додаток К.3

Показники ефективності використання та якісного складу дебіторської та кредиторської заборгованості ТОВ «Теплоізол» за 2014-2018 рр.

Показник	Рік					Відхилення, %			
	2014	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018
Оборотність дебіторської заборгованості, оборотів	39,0	16,5	18,8	22,0	6,4	-22,4	2,2	3,2	-15,6
Тривалість обороту дебіторської заборгованості, днів	9,3	21,9	19,4	16,5	56,7	12,6	-2,5	-2,8	40,2
Оборотність кредиторської заборгованості, оборотів	5,1	8,3	25,1	11,3	4,8	3,1	16,7	-13,7	-6,4
Тривалість обороту кредиторської заборгованості, днів	70,3	43,6	14,5	32,2	75,8	-26,6	-29,1	17,7	43,6
Співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості	19,6	58,5	186,4	57,0	95,3	38,8	127,9	129,4	38,2
Питома вага дебіторської заборгованості в оборотних активах, %	33,7	59,9	38,1	23,0	34,4	26,2	-21,8	-15,1	11,4
Питома вага кредиторської заборгованості в	69,5	54,5	25,1	68,8	49,7	-14,9	-29,4	43,7	-19,1

Динаміка оборотних активів ТОВ «Теплоізол»*

	Показник	Рік					Відносне відхилення, %			
		014	015	016	017	018	015	016	017	018
	Запаси	1153,7	987,4	2654,1	4543,2	10174,1	-14,4	168,8	71,1	123,9
1	Готова продукція	1153,7	987,4	307,2	524,4	3766,1	-14,4	-68,9	70,7	618,2
2	Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	589,4	1269,3	1798,8	1641,0	6008,5	115,4	41,7	-8,7	266,1
3	Дебіторська заборгованість: За розрахунками з бюджетом	-	290,5	203,9	-	-	0	-29,8	-100	0
4	Інша поточна дебіторська заборгованість									
5	Гроші та їх еквіваленти	5,0	54,6	596,2	892,1	983,6	992	991,9	49,6	10,2
6	Інші оборотні активи	-	-	-	58,1	278,5	0	0	0	379,3
7	Всього	1748,1	2601,8	5253,0	7134,4	17444,7	48,8	101,9	35,8	144,5

**Аналітична відомість з розрахунку коефіцієнта сумнівності на основі
класифікації дебіторської заборгованості за минулий період
на ТОВ «Теплоізол»***

№ з/п	Назва дебітора	Кількість прострочених днів оплати							Всього
		0	Від 1 до 30	Від 31 до 90	Від 91 до 180	Від 181 до 270	Від 271 до 360	Більше року	
1.	ТОВ «Міланья»	-	30 тис. грн.	-	-	-	-	-	30 тис. грн.
2.	ТОВ «Глобус»	-	20 тис.грн	-	-	-	-	-	20 тис.грн
	.....								
	Разом:		50 тис.грн	-	-	-	-	-	-
	Сума безнадійної заборгованості		10 тис.грн	-	-	-	-	-	-
	Коефіцієнт сумнівності =(сума безнадійної заборгованості/ разом)		0,2	-	-	-	-	-	X
	Сума резерву сумнівних боргів (рядок "Разом" x на відповідний коефіцієнт сумнівності)		10 тис.грн	-	-	-	-	-	10 тис.грн

*розроблено автором

**Відомість з руху грошових коштів по рахунках ТОВ «Теплоізол» в банку
(тис.грн)***

Вид банківського рахунку	Джерело надходження (напряму використання грошових коштів)	Вид джерела надходження (напряму використання)	Надходження		Видаток	
			У національній валюті	В іноземній валюті	У національній валюті	В іноземній валюті
Початкове сальдо по банківських рахунках						
Поточний рахунок	Початкове сальдо по поточному рахунку		500,0			
	Початкове сальдо по покупцях готової продукції					
	Покупці	Покупець А	120,0		40,0	
		Покупець Б	20,0			
		....				
	Обороти по покупцях		100,0		30,0	
	Кінцеве сальдо по покупцях					
	Початкове сальдо по кредиторам					
	Кредитори	Кредитор А	100,0			
		Кредитор Б				
		....				
	Обороти по кредиторам					
	Кінцеве сальдо по кредиторам		30,0			
	Початкове сальдо по постачальникам					
	Постачальники	Постачальник А	30,0			
		Постачальник Б				
	Обороти по постачальникам				20,0	
	Кінцеве сальдо по постачальникам					
	Початкове сальдо по відсотках					
	Відсотки	По кредиту А				
		По кредиту Б				

Вид банківського рахунку	Джерело надходження (напряму використання грошових коштів)	Вид джерела надходження (напряму використання)	Надходження		Видаток	
			У національній валюті	В іноземній валюті	У національній валюті	В іноземній валюті
	Обороти по відсотках					
	Кінцеве сальдо по відсотках					
	Обороти по поточному рахунку					

	Кінцеве сальдо по поточному рахунку			X	X
Картковий рахунок	Початкове сальдо по картковому рахунку			X	X
	.....				
	Обороти по картковому рахунку				
	Кінцеве сальдо по картковому рахунку			X	X
	Обороти по банківських рахунках	130,0		50,0	
	Кінцеве сальдо по банківських рахунках	610,0		X	X

Продовж. дод.Н

*розроблено автором

Київський національний торговельно-економічний університет

Кафедра фінансового аналізу та аудиту

**РЕФЕРАТ
ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ**

на тему:

«Організація та методика аналізу ефективності використання оборотних активів підприємства»

*Студентки 2 курсу, бм групи
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
спеціалізації «Фінансовий аналіз та аудит»*

_____ Березанської Анни
Іванівни

Науковий керівник
к.е.н., доц.

_____ Комірна Ольга
Володимирівна

Київ 2019

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ВИПУСКНОЇ

КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Випускна кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, який нараховує 55 найменувань. Загальний обсяг роботи становить 48 сторінок друкованого тексту та містить 15 рисунків, 13 таблиць, 10 додатків. Список використаних джерел налічує 55 найменувань.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

У *вступі* обґрунтовано актуальність теми дослідження, визначено мету й основні завдання роботи, предмет і об'єкт дослідження, наведено основні положення наукової новизни, теоретичне та практичне значення одержаних результатів.

У **першому розділі «Теоретичні основи аналізу ефективності використання оборотних активів підприємства»** було надано економічну характеристику та класифікацію оборотних активів підприємства, розкрито аналіз в системі управління ефективністю використання оборотних активів підприємства.

У **другому розділі «Організаційно-методичні засади аналізу ефективності використання оборотних активів підприємства»** надана економічна характеристика діяльності ТОВ «Теплоізол», розкрито облікове відображення операцій з оборотними активами підприємства.

У **третьому розділі «Удосконалення організації та методики аналізу ефективності використання оборотних активів підприємства»** досліджено методику аналізу ефективності використання оборотних активів ТОВ «Теплоізол». Визначені шляхи удосконалення аналізу ефективності використання оборотних активів підприємства.

Результати дослідження мають як теоретичне, так і практичне значення для вдосконалення ефективності використання оборотних активів ТОВ «Теплоізол». Зокрема, вважаємо, що впровадження в діяльність підприємства

в роботі рекомендацій та пропозицій дозволить вчасно проаналізувати діяльність підприємства, та прийняти вірні управлінські рішення.

У **висновках та пропозиціях** випускної кваліфікаційної роботи узагальнено теоретичні та практичні положення і розроблено рекомендації щодо удосконалення аналізу ефективності використання оборотних активів промислового підприємства .

АНОТАЦІЯ

У випускній кваліфікаційній роботі досліджено організацію та методику аналізу ефективності використання оборотних активів підприємства, надано економічну характеристику та класифікацію оборотних активів підприємства, розкрито аналіз в системі управління ефективністю використання оборотних активів підприємства . Розкрито облікове відображення операцій з оборотними активами підприємства , надана економічна характеристика діяльності ТОВ «Теплоізол». В роботі здійснено аналіз ефективності використання оборотних активів, визначені шляхи удосконалення аналізу ефективності використання оборотних активів підприємства. Надані пропозиції щодо удосконалення аналізу ефективності використання оборотних активів промислового підприємства.

Ключові слова: оборотні активи, аналіз, економічна характеристика, промислове підприємство.

SUMMARY

The final qualification work investigates the organization and methods of analysis of the efficiency of the use of current assets of the enterprise, provides the economic characteristics and classification of current assets of the enterprise, disclosed analysis in the system of management of the efficiency of use of current assets of the enterprise. The accounting display of operations with current assets of the enterprise is revealed, the economic characteristic of the activity of LLC "Teploizol" is given. The paper analyzes the efficiency of the use of current assets, identifies ways to improve the analysis of the efficiency of use of current assets of the enterprise. Suggestions have been made to improve the analysis of the efficiency of the use of circulating assets of an industrial enterprise.

Keywords: current assets, analysis, economic characteristics, industrial enterprise.

Рецензія

на випускнy кваліфікаційну роботу

Студентка: Бережанська Анна Іванівна

Тема: «Організація та методика аналізу ефективності використання оборотних активів підприємства»

Спеціальність: «Облік і оподаткування»

Освітній ступінь: магістр

Підприємство: ТОВ «Теплоізол»

Актуальність теми дослідження: Оборотні активи є найважливішою складовою частиною загальної величини сукупних активів, беруть участь одночасно у всіх стадіях кругообігу, забезпечують відтворювальний процес, опосередковують розподіл і перерозподіл суспільного продукту. Вивчення проблем аналізу діяльності промислових підприємств, формування і використання оборотних активів підтвердили, що теоретико-методологічне забезпечення аналізу оборотних активів потребує удосконалення. А саме, зміни необхідні, у частині покращання організації аналізу оборотних активів підприємства та оперативності інформації, що дозволить вчасно проаналізувати діяльність підприємства, та прийняти вірні управлінські рішення.

Ступінь використання практичних матеріалів

При дослідженні були використані фактичні дані, зокрема, первинні документи, облікові реєстри та фінансова звітність.

Практична значущість роботи, реальність впровадження пропозицій в практику

Випускна кваліфікаційна робота містить пропозиції щодо удосконалення ефективності використання оборотних активів ТОВ «Теплоізол». Дані пропозиції мають прикладний характер і частково впроваджені на підприємство.

Достовірність інформації

Інформація про діяльність ТОВ «Теплоізол» за 2014-2018 рр. представлена у випускній кваліфікаційній роботі є достовірною.

Загальний висновок і оцінка роботи. Випускна кваліфікаційна робота студента виконана на тему «Організація та методика аналізу ефективності використання оборотних активів підприємства» відповідає теоретичним та

практичним вимогам, що висуваються до подібного роду досліджень, носить завершений характер та рекомендується до захисту.

Посада _____

(П.І.Б.)

“   ” _____ 201_ р. _____

(підпис)

М.П.

Довідка

про впровадження результатів випускної кваліфікаційної роботи

Видана студентці другого курсу факультету обліку, аудиту та інформаційних систем Київського національного торговельно-економічного університету Бережанській Анні Іванівни в тому, що матеріали її випускної кваліфікаційної роботи на тему: «Організація та методика аналізу ефективності використання оборотних активів підприємства», виконаної на матеріалах ТОВ «Теплоізол» розглянуті.

Окремі розробки автора, його висновки і пропозиції становлять певний інтерес і прийняті для практичного використання в діяльності нашого підприємства.

Зокрема:

- пропозиції щодо удосконалення ефективності використання оборотних активів ТОВ «Теплоізол»;
- пропозиції щодо впровадження аналітичної відомості з розрахунку коефіцієнта сумнівності на основі класифікації дебіторської заборгованості, яка дозволить оцінити якісний стан дебіторської заборгованості та визначити суму простроченої заборгованості за кожним з дебіторів;
- пропозиції щодо впровадження відомості з руху грошових коштів по рахунках;
- пропозиції щодо методів покращення управління оборотними активами на ТОВ «Теплоізол».

Головний бухгалтер

М. П.

РЕЦЕНЗІЯ НА ВИПУСКНУ КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

Студентки : Бережанської Анна Іванівна

Тема : «Організація та методика аналізу ефективності використання оборотних активів підприємства»

Спеціальність: 071 «Облік і оподаткування»

Освітній ступінь: магістр

Короткий висновок щодо обґрунтування актуальності теми

Обрана тема дослідження є актуальною, адже від ефективності використання, формування та регулювання оборотних активів залежить оптимальність рівня ліквідності, платоспроможності, і як наслідок, фінансової стійкості підприємства.

Висновок щодо відповідності випускної кваліфікаційної роботи завданню

Зміст представленої роботи в цілому відповідає поставленому завданню.

Коротка характеристика виконання кожного розділу

У першому розділі «Теоретичні основи аналізу ефективності використання оборотних активів підприємства» висвітлюється економічна характеристика та класифікація оборотних активів підприємства. Надано аналіз в системі управління ефективністю використання оборотних активів підприємства.

Економічна характеристика діяльності ТОВ «Теплоізол», облікове відображення операцій з оборотними активами ТОВ «Теплоізол» висвітлюється у другому розділі «Організаційно-методичні засади аналізу ефективності використання оборотних активів підприємства».

Третій розділ «Удосконалення організації та методики аналізу ефективності використання оборотних активів підприємства» присвячено методиці аналізу ефективності використання оборотних активів ТОВ «Теплоізол», визначено шляхи удосконалення аналізу ефективності використання оборотних активів ТОВ «Теплоізол».

Позитивні сторони роботи

У результаті проведеного дослідження на базі ТОВ «Теплоізол», у випускній кваліфікаційній роботі одержано результати, які можна використовувати на практиці, рекомендації щодо удосконалення ефективності використання оборотних активів ТОВ «Теплоізол».

Отже, результати даного дослідження будуть корисні, перш за все, бухгалтеру та керівнику підприємства.

Недоліки та зауваження до оформлення роботи

Суттєвих недоліків в роботі не виявлено. Ілюстративний матеріал є достатньо зрозумілим і допомагає розкрити зміст роботи.

Оцінка ілюстративного оформлення

Для оформлення роботи використано таблиці, рисунки, звітність об'єкта дослідження.

Оцінка професійного рівня

Студент володіє системою знань інноваційного характеру та підготовлений до виконання функцій передбачених освітнім рівнем «магістра» з «Обліку і оподаткування».

Загальна оцінка випускної кваліфікаційної роботи

Обсяг, зміст, структура та оформлення роботи, послідовність викладення матеріалу в основному відповідають вимогам методичних вказівок з написання випускних кваліфікаційних робіт та напрямку підготовки 071 «Облік і оподаткування». Основні положення та висновки відповідають темі дослідження. В цілому робота заслуговує позитивної оцінки та може бути представлена до захисту.

Інформація про перевірку на плагіат

Мною, Бережанською Анною Іванівною, було виконано перевірку на плагіат випускної кваліфікаційної роботи на тему «Організація та методика аналізу ефективності використання оборотних активів підприємства», виконаної на матеріалах ТОВ «Теплозол».

Роботу перевірено на плагіат програмним онлайн засобом «Текст.ру». Рівень оригінальності становить 89,39%.

The screenshot shows the 'Текст.ру' website interface. At the top, there are navigation buttons and a search bar. Below that, there are statistics: '0 текстов в очереди', '3 текста в очереди', and '4 текста в очереди'. The main section is titled 'Проверка уникальности' and shows a score of 'Уникальность: 100.00%'. To the right, there is a 'Проверка орфографии' section showing 'В тексте найдено 240 ошибок' and a 'SEO-анализ текста' section with various metrics like 'Всего символов: 10194' and 'Заспамленность: 59%'. The bottom part of the page contains a detailed report with text and a table of 'Версии текста'.

The screenshot shows the 'Текст.ру' website interface with a different report. The 'Проверка уникальности' section shows a score of 'Уникальность: 89,39%'. The 'Проверка орфографии' section shows 'В тексте найдено 81 ошибка'. The 'SEO-анализ текста' section shows 'Всего символов: 10092' and 'Заспамленность: 70%'. The bottom part of the page contains a detailed report with text and a table of 'Версии текста'.

При перевірці посилань програмою визначено, що наявні окремі співпадіння з термінологією, посиланням на літературу та загальноживаними фразами.

Робота виконана під керівництвом к.е.н., доцентом кафедри фінансового аналізу та аудиту Комірної О.В.

Студентка

Бережанська А.І.

Дата перевірки: 28 жовтня 2019 р.

